

PROGRAMACIÓN

LINGUA CASTELÁ E LITERATURA

CURSO 2020-2021

ÍNDICE

<u>1.GLOSARIO MARCO LEGAL.....</u>	3-5
<u>2.INTRODUCCIÓN Y CONTEXTUALIZACIÓN.....</u>	6-8
<u>2.1.Composicion do departamento</u>	
<u>2.2.Materias impartidas-horas</u>	
<u>3.CONTRIBUCIÓN AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVE.....</u>	9-18
<u>3.1.Consideracións xerais</u>	
<u>3.2.Perfís competenciais</u>	
<u>4.OBXECTIVOS, CONTIDOS, ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES,....</u>	
<u>4.1.Plan de recuperación dos estándares que non se traballaron no curso 2019/2020</u>	
<u>GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN DE CADA ESTANDAR,</u>	
<u>INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN E TEMPORALIZACIÓN POR CURSO.....</u>	18-61
<u>5.CONCRECIÓNS MEDODOLÓXICAS QUE REQUIRE A MATERIA.....</u>	62-63
<u>5.1.Principios metodolóxicos xerais</u>	
<u>5.2. Estratexias metodolóxicas específicas derivadas da situación creada polo COVID</u>	
<u>6.MATERIAIS E RECURSOS QUE SE VAN UTILIZAR.....</u>	64
<u>7.CRITERIOS SOBRE A AVALIACIÓN, CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN DO ALUMNADO.....</u>	65-73
<u>7.1.Ensino presencial</u>	
<u>7.2.Ensino semipresencial</u>	
<u>7.3.Ensino non presencial</u>	
<u>8.INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR O PROCESO DE ENSINO E A PRACTICA DOCENTE.....</u>	74-75
<u>9.ORGANIZACIÓN DAS ACTIVIDADES DE SEGUIMIENTO E RECUPERACIÓN.....</u>	76

<u>10.DESEÑO DA AVALIACIÓN INICIAL E MEDIDAS INDIVIDUAIS.....</u>	77
<u>11.MEDIDAS DE ATENCIÓN A DIVERSIDADE.....</u>	78
<u>12.CONCRECIÓN DOS ELEMENTOS TRANSVERSAIS QUE SE TRABALLARÁN NO CURSO QUE CORRESPONDA.....</u>	79-80
<u>13.ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES.....</u>	80
<u>14.MECANISMOS DE REVISIÓN, AVALIACIÓN E MODIFICACIÓN DA PROGRAMACIÓN.....</u>	81-82
<u>15.CONTRIBUCIÓN AO PROXECTO LECTOR.....</u>	83
<u>16.CONTRIBUCIÓN A INTEGRACIONES DAS TICS.....</u>	84
<u>17.CONTRIBUCIÓN AO PIAN DE CONVIVENCIA.....</u>	84
<u>18.CONTRIBUCIÓN AO PLAN LINGÜÍSTICO.....</u>	85

1.GLOSARIO E MARCO LEGAL

Desenvolvemento curricular	2ª nivel de planificación curricular. Inclúese no PE.
Programacións didácticas	3º nivel de planificación. Realizada polos departamentos didácticos.
Programación de aula	4º nivel de planificación. Realizada polo profesorado.
Programación didáctica	Instrumento de planificación curricular específico de cada área que pretende ordenar o proceso de ensino - aprendizaxe do alumnado. Debe responder a estas cuestións: 1. Que, cando e como ensinar / 2. Que, cando e como avaliar / 3. Como atender á diversidade.

<p> Criterios de avaliación </p>	<p> Referente específico para avaliar a aprendizaxe do alumnado. Describen aquilo que se quere valorar e que o alumnado debe lograr, tanto en coñecementos coma en competencias. Responden ao que se pretende conseguir en cada disciplina (art. 2.3. do Decreto 86/2015). </p>
<p> Estándares de aprendizaxe </p>	<p> Especificacións dos criterios de avaliación que permiten definir os resultados de aprendizaxe e que concretan o que o alumnado debe saber, comprender e saber facer en cada disciplina. Deben ser observables, medibles e avaliábeis, e permitir graduar o rendemento ou o logro alcanzado. </p>
<p> Criterios de cualificación </p>	
<p> Indicadores de logro </p>	<p> Son especificacións dos estándares para graduar o seu nivel de adquisición. Forman parte dos criterios de cualificación de dito estándar. O instrumento máis idóneo para identificar esa graduación sería a rúbrica (art. 7.4 da Orde ECD 65/2015, BOE 29/1/2015). O docente é o responsable da súa definición e posta en práctica. </p>
<p> Grao de consecución dun estándar </p>	<p> Serve para sinalar o grao mínimo de consecución esixible dun estándar para superar a materia (art. 13.3d da Resolución 27/7/2015). Canto maior sexa o grao esixido de consecución, máis importante se considera o estándar. </p>
<p> Criterios de cualificación e instrumentos </p>	<p> Serven para ponderar “o valor” que se dá a cada estándar e a proporción que cada instrumento utilizado para avalialo achega a ese valor. </p>
<p> Procedementos e instrumentos </p>	<p> Os procedementos de avaliación utilizables, como a observación sistemática do traballo do alumnado, as probas orais e escritas, o portfolio, os protocolos de rexistro ou os traballos de clase, permitirán a integración de todas as competencias nun marco de avaliación coherente (art. 7.6, terceiro parágrafo, da Orde ECD 65/2015). </p>
<p> Rúbrica </p>	<p> Instrumento de avaliación que permite coñecer o grao de adquisición dunha aprendizaxe ou dunha competencia. </p>

Portfolio	Achega de producións dun alumno/a.
OUTROS ASPECTOS	
Graduación dos estándares	Para identificar o progreso dos estándares ao longo dunha etapa.
Perfil de área	Conxunto de estándares de aprendizaxe avaliábeis que ten unha área ou materia. Dado que os estándares de aprendizaxe avaliábeis pónense en relación coas competencias, este perfil permitirá identificar aquelas competencias que se desenvolven a través desa área ou materia (art. 5.6 Orde ECD 65/2015). Son a referencia para a programación, a avaliación e o reforzo.
Perfil competencial	<p>Conxunto de estándares de diferentes áreas relacionados coa mesma competencia clave (art. 5.7 Orde ECD 65/2015).</p> <p>No portal de Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria (http://www.edu.xunta.es/portal/guiadalomce) están dispoñibles, en formato doc e desagregados por áreas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Decreto 86/2015, do 25 de xuño, polo que se establece o currículo da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia. • Decreto 105/2014, do 4 de setembro, polo que se establece o currículo da educación primaria na Comunidade Autónoma de Galicia. • A Orde do 15 de xullo de 2015 pola que se establece a relación de materias de libre configuración autonómica de elección para os centros docentes nas etapas de educación secundaria obrigatoria e bacharelato, e se regula o seu currículo e a súa oferta.

• **2.INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN**

Esta programación está pensada para a materia de Lingua castelá e Literatura dos catro cursos de Educación secundaria obligatoria do CPI de San Sadurniño, un centro situado nunha zona rural, que conta con 355 alumnos repartidos en catro unidades de Educación Infantil, dez unidades de primaria e oito unidades de secundaria. Aparte das aulas nas que se imparten as clases, o centro dispón de Biblioteca, aula de informática e un aula de novas tecnoloxías, dotada de pizarra dixital e canón de video; ademáis, o Centro Cultural de San Sadurniño está situado a escasos metros, e está á nosa disposición para levar a cabo actividades (recitais poéticos, lecturas dramatizadas, etc.). Os grupos de secundaria son pouco numerosos, o que permite unha observación directa do profesor na aula e facilita a posta en práctica da programación, non obstante, nos últimos anos percibimos no alumnado con dificultades no proceso de aprendizaxe, e pouca implicación no traballo que teñen que realizar na casa (tarefas, lecturas, estudo da materia) polo que a programación deberá ser flexible, tanto nos contidos da materia como na temporalización das unidades didácticas. Ao noso departamento correspóndelle impartir Lingua castelá e Literatura nos grupos de 1º, 2º e 3º e 4º de ESO.

2.1.Composición do departamento.

O *Departamento de Lingua castelá e Literatura* do CPI de San Sadurniño está formado pola profesora Pilar Charlón Redondo, xefa de departamento, que imparte a asignatura de Lingua castelá e literatura nos cursos 1º, e 4º de ESO e pola profesora María Irene Durán López, imparte a Lingua castelá de 2º e 3º, o Apoio en Lingua en 2º e, como afín, a Lingua galega de de 1º de ESO

O reparto de horas e materias e o seguinte:

PROFESORA	CURSO
Pilar Charlón Redondo (xefa de departamento)	Lingua castelá de 1º A, 1º B, 4ºAº e 4º B Latín 4º
María Irene Durán Pérez	Lingua castelá de 2ºA, 2º B, 3ºA e 3º B Lingua galega de 1º A Apoio en Lingua 2º

Por outro lado, como non temos *Departamento de Filoloxía clásica*, o noso departamento tamén imparte como afin a asignatura *Latín de 4º*

2.2.Materias impartidas-horas lectivas

Corre a cargo deste departamento a impartición para o curso 2020-2021 das seguintes materias:

Materia	Curso	Número de horas semanais	Total horas
Lingua castelá e literatura	1º ESO	4+4	8
Lingua castelá e literatura	2º ESO	3+3	6
Lingua castelá e literatura	3º ESO	3+3	6
Lingua castelá e literatura	4º ESO	3+3	6
Apoio en lingua castelá	2º ESO	1	1
Latín	4º ESO	3	3
Lingua galega	1º ESO	3	3

3.CONTRIBUCIÓN AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVE

3.1.Consideracións xerais

Na área de Lingua Castelá e Literatura incidiremos no adestramento de todas as competencias de maneira sistemática facendo fincapé nos descritores máis afíns á área.

Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía

Desde a área de Lingua Castelá e Literatura desenvólvense de forma xeral varios aspectos desta competencia, xa que as análises das estruturas morfolóxicas, sintácticas e textuais supoñen un adestramento do razoamento lóxico, e a súa sistematización, a aplicación dun método rigoroso. Por outro lado, a variedade tipolóxica e temática dos textos pon en contacto a área coa relación do home coa realidade, o mundo científico e a contorna ambiental.

Así, ademais dos descritores da competencia que se traballan puntualmente nas unidades, destacamos os seguintes:

- Tomar conciencia dos cambios producidos polo home na contorna natural e as repercusións para a vida futura.
- Aplicar métodos científicos rigorosos para mellorar a comprensión da realidade circundante.
- Aplicar estratexias de resolución de problemas a situacións da vida cotiá.

Comunicación lingüística

A competencia en comunicación lingüística adéstrase de maneira explícita no propio ámbito curricular, por tanto, poderíamos incluír calquera dos descritores da devandita competencia. Con todo, e dado que se explicitan nas unidades segundo a relevancia que teñen en cada unha delas, resáltanse aquí aqueles que favorecen a súa transversalidade.

Por tanto, destacamos os descritores seguintes:

- Comprender o sentido dos textos escritos e orais.
- Expresarse oralmente con corrección, adecuación e coherencia.
- Manter unha actitude favorable cara á lectura.
- Respetar as normas de comunicación en calquera contexto: quenda de palabra, escoita atenta ao interlocutor?
- Manexar elementos de comunicación non verbal, ou en diferentes rexistros nas diversas situacións comunicativas.

Competencia dixital

A área de Lingua Castelá e Literatura debe contribuír ao adestramento da competencia dixital, tan relevante e necesaria no contexto actual. O uso das novas tecnoloxías supón un novo modo de comunicación cuxo ámbito haberá que adestrar de maneira sistemática. A produción de procesos comunicativos eficaces nos que se empregan os contidos propios da materia é alicerce esencial para o desenvolvemento da competencia dixital nos alumnos.

Para iso, nesta área, traballaremos os seguintes descritores da competencia:

- Empregar distintas fontes para a procura de información.
- Seleccionar o uso das distintas fontes segundo a súa fiabilidade.
- Elaborar información propia derivada da obtida a través de medios tecnolóxicos.
- Comprender as mensaxes que veñen dos medios de comunicación.
- Utilizar as distintas canles de comunicación audiovisual para transmitir informacións diversas.
- Manexar ferramentas dixitais para a construción de coñecemento.
- Aplicar criterios éticos no uso das tecnoloxías.

Conciencia e expresións culturais

A expresión da lingua e o coñecemento de diversas expresións culturais a través da literatura facilitan, desde a área, o desenvolvemento desta competencia. A verbalización de emocións e sentimentos sobre as manifestacións literarias ou artísticas, as creacións propias, o coñecemento do acervo literario... fan desta área unha canle perfecta para adestrar a competencia.

Polo que nesta área, traballaremos os seguintes descritores:

- Mostrar respecto cara ao patrimonio cultural mundial nas súas distintas vertentes (artístico-literaria, etnográfica, científico-técnica?), e cara ás persoas que contribuíron ao seu desenvolvemento.
- Valorar a interculturalidade como unha fonte de riqueza persoal e cultural.
- Expresar sentimentos e emocións desde códigos artísticos.
- Apreciar a beleza das expresións artísticas e as manifestacións de creatividade e gusto pola estética no ámbito cotián.
- Elaborar traballos e presentacións con sentido estético.

Competencias sociais e cívicas

Traballar con outros, descubrir as diferenzas e establecer normas para a convivencia favorece o desenvolvemento das competencias sociais e cívicas. Desde o uso da lingua para acordar, establecer e cumprir regras de funcionamento ata o seguimento das normas de comunicación, pódese adestrar en Lingua Castelá e Literatura o desenvolvemento desta competencia. Por outra banda, a contextualización da comunicación lingüística e literaria propia da área e a importancia da crítica textual fan fundamental o traballo desta competencia.

Para iso adestraremos os seguintes descritores:

- Aplicar dereitos e deberes da convivencia cidadá no contexto da escola.
- Evidenciar preocupación polos máis desfavorecidos e respecto aos distintos ritmos e potencialidades.
- Desenvolver capacidade de diálogo cos demais en situacións de convivencia e traballo para a resolución de conflitos.
- Recoñecer riqueza na diversidade de opinións e ideas.
- Involucrarse ou promover accións cun fin social.

Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

O desenvolvemento do sentido de iniciativa e espírito emprendedor é de vital importancia en calquera contexto educativo porque favorece a autonomía dos alumnos e o desenvolvemento de habilidades persoais para emprender accións innovadoras en contextos académicos que logo se poderán extrapolar a situacións vitais. No propio estudo da materia o alumno debe recoñecer os seus recursos e desenvolver hábitos que permitan superar dificultades no traballo e na consecución de metas establecidas.

Os descritores que adestraremos son:

- Optimizar recursos persoais apoiándose nas fortalezas propias.
- Asumir as responsabilidades encomendadas e dar conta delas.
- Xestionar o traballo do grupo, coordinando tarefas e tempos.
- Xerar novas e diverxentes posibilidades desde coñecementos previos do tema.
- Optimizar o uso de recursos materiais e persoais para a consecución de obxectivos.
- Mostrar iniciativa persoal para iniciar ou promover accións novas.

Aprender a aprender

A competencia de aprender a aprender pódese desenvolver na área fomentando tarefas que permitan que o alumno ou a alumna recoñézase a si mesmo como aprendiz para a mellora dos seus procesos de aprendizaxe. Nesta sentida a área de Lingua Castelá e Literatura préstase a iso de maneira favorable, xa que favorece os procesos metacognitivos e a adquisición de estratexias e estruturas de aprendizaxe extrapolables a outras áreas e contextos.

Traballaremos os seguintes descritores de maneira prioritaria:

- Identificar potencialidades persoais como aprendiz: estilos de aprendizaxe, funcións executivas
- Xestionar os recursos e motivacións persoais en favor da aprendizaxe.
- Xerar estratexias para aprender en distintos contextos de aprendizaxe.
- Aplicar estratexias para a mellora do pensamento creativo, crítico, emocional, interdependiente...
- Desenvolver estratexias que favorezan a comprensión rigorosa dos contidos.
- Seguir os pasos establecidos e tomar decisións sobre os seguintes en función dos resultados intermedios.
- Tomar conciencia dos procesos de aprendizaxe

3.2.Perfis competenciais

CONCRECIÓN DE ESTANDARES QUE FORMAN PARTE DO PERFIL COMPETENCIAL	CURSO 1º ESO
CMCCT	
▪ LCLB2.1.3. Interpreta, explica e deduce a información dada en diagramas, gráficas, fotografías, mapas conceptuais, esquemas, etc	
▪ LCLB2.4.3. Realiza esquemas e mapas, e explica por escrito o significado dos elementos visuais que poden aparecer nos textos.	
CD	
▪ LCLB2.2.1. Utiliza, de xeito autónomo, diversas fontes de información integrando os coñecementos adquiridos nos seus discursos orais ou escritos.	
▪ LCLB2.2.2. Coñece e manexa habitualmente dicionarios impresos ou en versión dixital	

<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.2.1. Utiliza fontes variadas de consulta en formatos diversos para resolver as súas dúbidas sobre o uso da lingua e para ampliar o seu vocabulario.
CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.3.3. Recoñece os erros da produción oral propia e allea a partir da práctica habitual da avaliación e autoavaliación, e propón solucións para melloralas. ▪ LCLB3.5.1. Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensións sobre libros e películas, obras de teatro, etc.) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evita estereotipos lingüísticos ou culturais, e valora as competencias que posúe como persoa plurilingüe. ▪ LCLB3.7.1 Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra, desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e produción dos textos traballados en calquera das outras.
CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.1.1 Recoñece e asume as regras de interacción, intervención e cortesía que regulan os debates e calquera intercambio comunicativo oral. ▪ LCLB3.4.1. Recoñece a expresión da obxectividade ou subxectividade identificando as modalidades asertivas, interrogativas, exclamativas, desiderativas, dubitativas e imperativas en relación coa intención comunicativa do emisor. ▪ LCLB3.6.1. Coñece e valora a diversidade lingüística do seu grupo, do centro docente e do seu ámbito social próximo.
CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.2.1. Intervén en actos comunicativos orais e valora a súa participación. ▪ LCLB2.3.1. Aplica técnicas diversas para planificar os seus escritos (esquemas, árbores, mapas conceptuais etc.) e redacta borradores de escritura.
CCEC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB4.1.1 Le e comprende cun grao crecente de interese e autonomía obras literarias próximas aos seus gustos, ás súas afeccións e aos seus intereses. ▪ LCLB4.2.1. Fala na clase dos libros e comparte as súas impresións cos compañeiros e coas compañeiras. ▪ LCLB4.2.2. Dramatiza fragmentos literarios breves desenvolvendo progresivamente a expresión corporal como manifestación de sentimentos e emocións, respectando as producións das demais persoas. ▪ LCLB4.3.1. Redacta textos persoais de intención literaria a partir de modelos dados seguindo as convencións do xénero con intención lúdica e creativa. ▪ LCLB4.3.2. Desenvolve o gusto pola escritura como instrumento de comunicación capaz de analizar e regular os seus propios sentimentos.

CONCRECIÓN DE ESTÁNDARES QUE FORMAN PARTE DO PERFIL COMPETENCIAL CURSO 2º ESO**CMCCT**

- LCLB2.1.5. Fai inferencias e hipóteses sobre o sentido dunha frase ou dun texto que conteña diferentes matices semánticos e que favorezan a construción do significado global e a avaliación crítica.
- LCLB2.5.3. Realiza esquemas e mapas, e explica por escrito o significado dos elementos visuais que poden aparecer nos textos.

CD

- LCLB2.3.1. Utiliza de xeito autónomo diversas fontes de información integrando os coñecementos adquiridos nos seus discursos orais ou escritos.
- LCLB2.3.2. Coñece o funcionamento de bibliotecas (escolares, locais, etc.) e de bibliotecas dixitais, e é capaz de solicitar autonomamente libros, vídeos, etc.

CAA

- LCLB1.2.4. Resume textos narrativos, descritivos, instrutivos, expositivos e argumentativos de forma clara, recollendo as ideas principais e integrando a información en oracións que se relacionen lxicamente e semanticamente.
- LCLB1.4.3. Recoñece os erros da produción oral propia e allea a partir da práctica habitual da avaliación e autoavaliación, e propón solucións para melloralas.
- LCLB3.9.1. Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra, desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e a produción dos textos traballados en calquera das outras.

CSC

- LCLB1.3.1. Observa e analiza as intervencións particulares de cada participante nun debate tendo en conta o ton empregado, a linguaxe que se utiliza, o contido e o grao de respecto cara ás opinións das demais persoas.
- LCLB1.5.2. Realiza intervencións non planificadas dentro da aula, analizando e comparando as similitudes e as diferenzas entre discursos formais e espontáneos.
- LCLB1.6.2. Respecta as normas de cortesía que deben dirixir as conversas orais axustándose á quenda de palabra, respectando o espazo, xesticulando adecuadamente, escoitando activamente as demais persoas e usando fórmulas de saúdo e despedida.
- LCLB3.8.1. Coñece e valora a diversidade lingüística de Galicia.

CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.4.1. Recoñece o proceso de produción de discursos orais valorando a claridade expositiva, a adecuación, a coherencia do discurso e a cohesión dos contidos.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.4.1. Aplica técnicas diversas para planificar os seus escritos (esquemas, árbores, mapas conceptuais etc.) e redacta borradores de escritura.
CCEC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB4.2.1. Desenvolve progresivamente a capacidade de reflexión observando, analizando e explicando a relación entre diversas manifestacións artísticas de todas as épocas (música, pintura, cine, etc.)
<p>LCLB4.4.1. Redacta textos persoais de intención literaria a partir de modelos dados seguindo as convencións do xénero, con intención lúdica e creativa.</p>

CONCRECIÓN DE ESTÁNDARES QUE FORMAN PARTE DO PERFIL COMPETENCIAL CURSO 3º ESO
CMCCT
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.7.1. Produce textos diversos recoñecendo na escritura o instrumento que é capaz de organizar o seu pensamento.
CD
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.4.1 Utiliza de forma autónoma diversas fontes de información, e integra os coñecementos adquiridos nos seus discursos orais ou escritos.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.7.4. Coñece e utiliza ferramentas das tecnoloxías da información e da comunicación, participando, intercambiando opinións, comentando e valorando escritos alleos, ou escribindo e dando a coñecer os seus propios.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB4.7.2. Utiliza recursos variados das tecnoloxías da información e da comunicación para a realización dos seus traballos educativos.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.5.1. Utiliza os dicionarios e outras fontes de consulta en papel e formato dixital, resolve eficazmente as súas dúbidas sobre o uso correcto da lingua e progresa na aprendizaxe autónoma.
CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.5.5 Avalía, por medio de guías, as producións propias e alleas, mellorando progresivamente as súas prácticas discursivas.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.1.3. Avalía o seu proceso de comprensión de lectura usando fichas sinxelas de autoavaliación.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.5.1 Revisa o texto en varias fases para aclarar problemas co contido (ideas e estrutura) ou a forma (puntuación, ortografía, gramática e presentación), e avalía a súa propia produción escrita ou a dos seus compañeiros e das súas compañeiras.

<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.6.3. Resume textos xeneralizando termos que teñen trazos en común, globalizando a información e integrándoa en oracións que se relacionen loxicamente e semanticamente, evitando parafrasear o texto resumido.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.9.1. Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensións sobre libros e películas, obras de teatro, etc.) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evitando estereotipos lingüísticos ou culturais, e valora as competencias que posúe como persoa plurilingüe.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.10.1. Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e a produción dos textos traballados en calquera das outras.
CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.1.2. Comprende o sentido global de textos publicitarios, informativos e de opinión procedentes dos medios de comunicación, distinguindo a información da persuasión na publicidade e a información da opinión en noticias, reportaxes, etc., identificando as estratexias de enfatización e de expansión
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.3.1. Escrita, observa e explica o sentido global de debates, coloquios e conversas espontáneas identificando a información salientable, determinando o tema e recoñecendo a intención comunicativa e a postura de cada participante, así como as diferenzas formais e de contido que regulan os intercambios comunicativos formais e os intercambios comunicativos espontáneos.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.6.1. Participa activamente en debates e coloquios escolares respectando as regras de interacción, intervención e cortesía que os regulan, manifestando as súas opinións e respectando as opinións das demais persoas.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.3.3. Respecta as opinións das demais persoas.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.7.4. Coñece e utiliza ferramentas das tecnoloxías da información e da comunicación, participando, intercambiando opinións, comentando e valorando escritos alleos, ou escribindo e dando a coñecer os seus propios.
CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB4.4.2. Traballa en equipo determinados aspectos das lecturas propostas ou seleccionadas polo alumnado, investigando e experimentando de forma progresivamente autónoma
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB4.7.1. Achega nos seus traballos escritos ou orais conclusións e puntos de vista persoais e críticos sobre as obras literarias estudadas, expresándose con rigor, claridade e coherencia.
CCEC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.2.2. Recoñece e expresa o tema e a intención comunicativa de textos narrativos, descritivos, instrutivos, expositivos, argumentativos e dialogados identificando a tipoloxía textual seleccionada, as marcas lingüísticas e a organización do contido.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.7.3. Valora e incorpora progresivamente unha actitude creativa ante a escritura.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB4.2.1. Desenvolve progresivamente o seu propio criterio estético perseguindo como única finalidade o pracer pola lectura.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB4.5.2. Expressa a relación entre o contido da obra, a intención do/da autor/a e o contexto, e o mantemento de temas e formas, emitindo xuízos persoais razoado.

- LCLB4.6.1 Redacta textos persoais de intención literaria a partir de modelos dados seguindo as convencións do xénero, con intención lúdica e creativa.

CONCRECIÓN DE ESTÁNDARES QUE FORMAN PARTE DO PERFIL COMPETENCIAL CURSO 4º ESO

CMCCT

- LCLB2.2.6. Interpreta, explica e deduce a información dada en esquemas, mapas conceptuais, diagramas, gráficas, fotografías, etc.
- LCLB3.6.2. Recoñece a palabra nuclear que organiza sintacticamente e semanticamente un enunciado, así como os elementos que se agrupan arredor dela.

CD

- LCLB1.6.1. Realiza presentación orais de forma individual ou en grupo, planificando o proceso de oralidade, organizando o contido, consultando fontes de información diversas, xestionando o tempo e transmitindo a información de xeito coherente, aproveitando vídeos, gravacións ou outros soportes dixitais.
- LCLB2.4.2. Coñece e manexa habitualmente dicionarios impresos ou en versión dixital, dicionarios de dúbida e irregularidades da lingua, etc.
- LCLB2.7.4. Coñece e utiliza ferramentas das tecnoloxías da información e da comunicación, participando, intercambiando opinións, comentando e valorando escritos alleos, ou escribindo e dando a coñecer os seus propios.
- LCLB4.6.3. Utiliza recursos variados das tecnoloxías da información e da comunicación para a realización dos seus traballos educativos.

CAA

- LCLB1.2.6. Resume textos narrativos, descritivos, expositivos e argumentativos de forma clara, recollendo as ideas principais e integrando a información en oracións que se relacionen lóxicamente e semanticamente.
- LCLB1.4.3. Recoñece os erros da produción oral propia e allea a partir da práctica habitual da avaliación e autoavaliación, e propón solucións para melloralas.
- LCLB2.1.5. Fai conexións entre un texto e o seu contexto, integrándoo e avaliándoo criticamente, e realizando hipóteses sobre el.
- LCLB2.2.6. Interpreta, explica e deduce a información dada en esquemas, mapas conceptuais, diagramas, gráficas, fotografías, etc.
- LCLB2.3.2. Elabora a súa propia interpretación sobre o significado dun texto.
- LCLB2.4.3. Coñece o funcionamento de bibliotecas (escolares, locais, etc.) e de bibliotecas dixitais, e é capaz de solicitar autonomamente libros, vídeos, etc.
- LCLB2.5.2. Redacta borradores de escritura.

<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.5.4. Revisa o texto en varias fases para aclarar problemas co contido (ideas, estrutura, etc.) ou coa forma (puntuación, ortografía, gramática e presentación)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.5.5. Avalía, utilizando guías, a súa propia produción escrita e a dos/das seus/súas compañeiros/as.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.6.4. Resume o contido de calquera tipo de texto, recollendo as ideas principais con coherencia e cohesión e expresándoas cun estilo propio, evitando reproducir literalmente as palabras do texto.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.6.5. Realiza esquemas e mapas conceptuais que estruturen o contido dos textos traballados.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.3.3. Coñece o significado dos principais prefixos e sufixos de orixe grecolatina e utilízalos para deducir o significado de palabras descoñecidas.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.11.1. Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensións sobre libros e películas, obras de teatro, etc.) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evita estereotipos lingüísticos ou culturais, e valora as competencias que posúe como persoa plurilingüe.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.12.1. Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e a produción dos textos traballados en calquera das outras.
CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.1.5. Distingue entre información e opinión en mensaxes procedentes dos medios de comunicación, e entre información e persuasión en mensaxes publicitarias orais, identificando as estratexias de enfatización e expansión.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.3.1. escoita, observa e interpreta o sentido global de debates, coloquios e conversas espontáneas identificando a información relevante, determinando o tema e recoñecendo a intención comunicativa e a postura de cada participante, así como as diferenzas formais e de contido que regulan os intercambios comunicativos formais e os espontáneos.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.3.5. Recoñece e asume as regras de interacción, intervención e cortesía que regulan os debates e calquera intercambio comunicativo oral.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.7.3. Participa activamente nos debates escolares, respectando as regras de intervención, interacción e cortesía que os regulan, utilizando unha linguaxe non discriminatoria.
CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB4.1.3. Desenvolve progresivamente o seu propio criterio estético perseguindo como única finalidade o pracer pola lectura.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB4.3.2. Traballa en equipo determinados aspectos das lecturas propostas ou seleccionadas polos alumnos, investigando e experimentando de forma progresivamente autónoma.
CCEC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.7.3. Valora e incorpora progresivamente unha actitude creativa ante a lectura e a escritura.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB4.1.2. Valora algunha das obras de lectura libre, resumindo o contido, explicando os aspectos que máis chamaron a súa atención e o que a lectura lle achegou como experiencia persoal.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB4.2.2. Recoñece e comenta o mantemento ou a evolución de personaxes-tipo, temas e formas ao longo dos diversos períodos histórico-literarios, ata a actualidade

4.OBXECTIVOS, CONTIDOS, ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE

AVALIABLES, GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN DE CADA ESTÁNDAR,

INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN E TEMPORALIZACIÓN POR CURSO

4.1.Plan de recuperación dos estándares que non se traballaron no curso 2019/2020

2º CURSO

A maioría dos estándares dos diferentes Bloques que quedaron por ver, pódense tratar no curso de 4º xa que, practicamente todos, volven a estar presentes nos contidos mínimos do próximo curso.

3º CURSO

Casi todos os estándares que non foron traballados no curso pasado, volven a estar presentes no curso de 3º; unicamente deberán ser reforzados durante as primeiras semanas de curso os relativos aos xéneros e subxéneros literarios.

4º CURSO

A maioría dos estándares dos Bloques I, II e III que quedaron por ver, pódense tratar no curso de 4º xa que, practicamente todos, volven a estar presentes nos contidos mínimos do curso; en canto ao estándar LCLB4.5.1, no mes de setembro farase unha síntese da Literatura do século XVII, o que posibilitará que os alumnos non comencen a estudar a Literatura española do século XVIII sen coñecer a etapa anterior.

1ºESO

BLOQUE 1.Comunicación oral: escoitar e falar					
Contidos mínimos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Temporalización	Grao mínimo de consecución de cada estándar	Instrumentos de avaliación
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Escoita activa e observación das normas básicas que favorecen a comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Escoitar de forma activa e comprender o sentido global de textos orais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.1.1. Recoñece e asume as regras de interacción, intervención e cortesía que regulan os debates e calquera intercambio comunicativo oral. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Fai preguntas e fala dun tema respectando o seu turno	Observación, escala de valores
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Participación en debates, coloquios e conversas espontáneas respectando as normas básicas de interacción, intervención e cortesía que regulan estas prácticas orais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Valorar a importancia da conversa na vida social practicando actos de fala (contando, describindo, opinando, dialogando, etc.), en situacións comunicativas propias da actividade escolar. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.2.1. Intervén en actos comunicativos orais e valora a súa participación. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Participa en debates manifestando a súa opinión acerca dun tema e respectando as opinións dos demais compañeiros	Observación, escala de valores
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Coñecemento e uso progresivamente autónomo das estratexias necesarias para a produción e a avaliación de textos orais. Aspectos verbais e non verbais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Recoñecer, interpretar e avaliar progresivamente a claridade expositiva, a adecuación, a coherencia e a cohesión do contido das producións orais propias e alleas, así como os aspectos prosódicos e os elementos non verbais (acenos, movementos, ollada, etc.). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.3.1. Coñece o proceso de produción de discursos orais valorando a claridade expositiva, a adecuación, a coherencia do discurso e a cohesión dos contidos. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Comprende o proceso de produción de discursos orais	Observación, escala de valores Observación, escala de valores Observación, escala de valores
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.3.2. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos, da linguaxe non verbal, da xestión de tempos e do emprego de axudas audiovisuais en calquera tipo de discurso. 	2ª ev. 3ª ev.	Recoñece a importancia da entonación, dos xestos e da xestión dos tempos.	
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.3.3. Recoñece os erros da produción oral propia e allea a partir da práctica habitual da avaliación e autoavaliación, e propón solucións para melloralas. 	2ª ev. 3ª ev.	Corrixe diferentes intervencións orais.	

<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.4. Coñecemento, uso e aplicación das estratexias necesarias para falar en público: planificación do discurso, prácticas orais formais e informais, e avaliación progresiva. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.4. Aprender a falar en público, en situacións formais e informais, de xeito individual ou en grupo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.4.1. Realiza presentacións orais. 	2ª ev. 3ª ev.	Realiza unha presentación oral dun tema sinxelo elixido por el mesmo	Rúbrica
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.5. Creación de textos orais e audiovisuais que reproduzan situacións reais ou imaxinarias de comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.5. Reproducir situacións reais ou imaxinarias de comunicación potenciando o desenvolvemento progresivo das habilidades sociais, a expresión verbal e non verbal, e a representación de realidades, sentimentos e emocións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.5.1. Dramatiza e improvisa situacións reais ou imaxinarias de comunicación. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Dramatiza e improvisa situacións reais ou imaxinarias de comunicación.	Rúbrica

BLOQUE 2. Comunicación escrita: ler e escribir

Contidos mínimos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Temporalización	Grao mínimo de consecución de cada estándar	Instrumentos de avaliación
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Lectura, comprensión, interpretación e valoración de textos escritos de ámbito persoal, educativo ou escolar, e de ámbito social. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Ler, comprender, interpretar e valorar textos en diferentes formatos e soportes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.1.1. Retén información e reconece a idea principal e as ideas secundarias, comprendendo as relacións entre elas. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Recoñece as ideas principais dun texto sinxelo	Proba escrita
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.1.2. Entende instrucións escritas de certa complexidade que lle permiten desenvolverse en situacións da vida cotiá e nos procesos de aprendizaxe. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	É capaz de comprender textos instructivos	Proba escrita
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.1.3. Interpreta, explica e deduce a información dada en diagramas, gráficas, fotografías, mapas conceptuais, esquemas, etc. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Responde con corrección preguntas sobre o significado de diagramas, gráficas, mapas....	Proba escrita

<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2. Utilización progresivamente autónoma da biblioteca escolar e das tecnoloxías da información e da comunicación como fonte de obtención de información. Educación para o uso, o tratamento e a produción de información. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2. Procurar e manexar información, na biblioteca e noutras fontes, en papel ou dixital, para integrala nun proceso de aprendizaxe continua. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.2.1. Utiliza, de xeito autónomo, diversas fontes de información integrando os coñecementos adquiridos nos seus discursos orais ou escritos. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Usa o ordenador para obter información e a utiliza nas súas tarefas Busca información en dicionarios dixitais Sabe utilizar a biblioteca escolar.	Observación, escala de valores
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.2.2. Coñece e manexa habitualmente dicionarios impresos ou en versión dixital. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.		Observación, escala de valores
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.2.3. Coñece o funcionamento de bibliotecas (escolares, locais, etc.) e de bibliotecas dixitais, e é capaz de solicitar autonomamente libros, vídeos, etc. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.		Observación, escala de valores
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.3. Coñecemento e uso das técnicas e estratexias para a produción de textos escritos: planificación, obtención de datos, organización da información, redacción e revisión do texto. A escritura como proceso. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.3. Aplicar progresivamente as estratexias necesarias para producir textos adecuados, coherentes e cohesionados. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.3.1. Aplica técnicas diversas para planificar os seus escritos (esquemas, árbores, mapas conceptuais etc.) e redacta borradores de escritura. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Escribe esquemas antes de redactar os escritos.	Rúbrica
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.4. Produción de textos escritos e audiovisuais relacionados co ámbito persoal, co educativo ou escolar e co social. ▪ B2.5. Produción de textos escritos e audiovisuais narrativos, descritivos, instrutivos, expositivos e argumentativos e escritura de textos dialogados. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.4. Escribir textos en diferentes soportes e formatos, en relación co ámbito de uso. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.4.1. Escribe textos propios do ámbito persoal e familiar, escolar ou educativo e social, imitando textos modelo. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Redacta textos sinxelos como cartas, reclamacións, instancias... imitando modelos dados Compón textos sinxelos de diferente tipoloxía imitando modelo. Responde correctamente a preguntas sinxelas acerca do significado de mapas, gráficas...	Rúbrica
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.4.2. Escribe textos narrativos, descritivos e instrutivos, expositivos, argumentativos e dialogados, imitando textos modelo. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.		Rúbrica
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.4.3. Realiza esquemas e mapas, e explica por escrito o significado dos elementos visuais que poden aparecer nos textos. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.		Proba escrita

BLOQUE 3. Coñecemento da lingua

•					
•					
Contidos mínimos	Critérios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Temporalización	Grao mínimo de consecución de cada estándar	Instrumentos de avaliación
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Recoñecemento, uso e explicación das categorías gramaticais: substantivo, adxectivo, determinante, pronome, verbo, adverbio, preposición, conxunción e interxección. ▪ B3.2. Coñecemento, uso e valoración das normas ortográficas e gramaticais, recoñecendo o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas para conseguir unha comunicación eficaz. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Aplicar os coñecementos sobre a lingua e as súas normas de uso para resolver problemas de comprensión de textos orais e escritos e para a composición e a revisión progresivamente autónoma dos textos propios e alleos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.1.1. Recoñece e explica o uso das categorías gramaticais nos textos, e utiliza este coñecemento para corrixir erros de concordancia en textos propios e alleos. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Revisa e corrixir erros de concordancia en textos propios e alleos Identifica e corrixir erros ortográficos propios e alleos. Usa adecuadamente as formas verbais nos exercicios propostos	Observación, escala de valores Rúbrica Rúbrica
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.1.2. Recoñece e corrixir erros ortográficos e gramaticais en textos propios e alleos, aplicando os coñecementos adquiridos para mellorar a produción de textos nas súas producións orais, escritas e audiovisuais. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.		
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.1.3. Coñece e utiliza adecuadamente as formas verbais nas súas producións orais e escritas. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.3. Manexo de dicionarios e outras fontes de consulta en papel e formato dixital sobre o uso da lingua. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.2. Usar de forma efectiva os dicionarios e outras fontes de consulta, tanto en papel como en formato dixital, para resolver dúbidas en relación ao manexo da lingua e para enriquecer o propio vocabulario. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.2.1. Utiliza fontes variadas de consulta en formatos diversos para resolver as súas dúbidas sobre o uso da lingua e para ampliar o seu vocabulario. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Usa os dicionarios tanto na versión impresa como na dixital para resolver dúbidas e ampliar o seu vocabulario	Observación, escala de valores
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.4. Recoñecemento, uso e explicación dos conectores textuais e dos principais mecanismos de referencia interna, tanto gramaticais como léxicos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.3. Identificar os conectores textuais e os principais mecanismos de referencia interna presentes nos textos, recoñecendo a súa función na organización do contido do discurso. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.3.1. Recoñece, usa e explica os conectores textuais (de adición, contraste e explicación) e os principais mecanismos de referencia interna, gramaticais (substitucións pronominais) e léxicos (elipse e substitucións mediante sinónimos e hiperónimos), valorando a súa función na organización do contido do texto. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Identifica e usa algúns conectores textuais e os principais mecanismos de referencia interna e léxicos.	Rúbrica

<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.5. Recoñecemento, uso e explicación dos recursos de modalización en función da persoa que fala ou escribe. Expresión da obxectividade e da subxectividade a través das modalidades oracionais e as referencias internas ao emisor e ao receptor nos textos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.4. Identificar a intención comunicativa da persoa que fala ou escribe. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.4.1. Recoñece a expresión da obxectividade ou subxectividade identificando as modalidades asertivas, interrogativas, exclamativas, desiderativas, dubitativas e imperativas en relación coa intención comunicativa do emisor. 	<p>1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.</p>	<p>Identifica e crea oracións asertivas, interrogativas, exclamativas, desiderativas, dubitativas e imperativa segundo a intención comunicativa do emisor</p>	<p>Rúbrica</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.6. Participación en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensións sobre libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, e relacionados cos elementos transversais, evitando estereotipos lingüísticos ou culturais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.5. Participar en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensións sobre libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, e relacionados cos elementos transversais, evitando estereotipos lingüísticos ou culturais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.5.1. Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensións sobre libros e películas, obras de teatro, etc.) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evita estereotipos lingüísticos ou culturais, e valora as competencias que posúe como persoa plurilingüe. 	<p>1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.</p>	<p>Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensións sobre libros e películas, obras de teatro, etc.) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evita estereotipos lingüísticos ou culturais, e valora as competencias que posúe como persoa plurilingüe.</p>	<p>Rúbrica</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.7. Recoñecemento da diversidade lingüística propia do ámbito persoal, social e mediático. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.6. Recoñecer e valorar a diversidade lingüística, con especial atención á realidade do centro docente e do ámbito social do alumnado. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.6.1. Coñece e valora a diversidade lingüística do seu grupo, do centro docente e do seu ámbito social próximo. 	<p>1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.</p>	<p>Coñece e valora a diversidade lingüística do seu grupo, do centro docente e do seu ámbito social próximo.</p>	<p>Proba escrita</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.8. Identificación e progresiva utilización dos coñecementos sobre as linguas para desenvolver unha competencia comunicativa integrada. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.7. Reflexionar sobre o sistema e as normas de uso das linguas, mediante a comparación e a transformación de textos, enunciados e palabras, e utilizar estes coñecementos para solucionar problemas de comprensión e para a produción de textos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.7.1. Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra, desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e produción dos textos traballados en calquera das outras. 	<p>1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.</p>	<p>Usa os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra, desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e produción dos textos traballados en calquera das outras.</p>	<p>Observación, escala de valores</p>

BLOQUE 4. Educación literaria

Contidos mínimos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Temporalización	Grao mínimo de consecución de cada estándar	Instrumentos de avaliación
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Lectura libre de obras da literatura española e universal, e da literatura xuvenil, como fonte de pracer, de enriquecemento persoal e de coñecemento do mundo, para lograr o desenvolvemento dos seus propios gustos e intereses literarios, e a súa autonomía de lectura. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Ler fragmentos ou obras da literatura española e universal de todos os tempos, e da literatura xuvenil, próximas aos propios gustos e ás propias afeccións, amosando interese pola lectura. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB4.1.1. Le e comprende cun grao crecente de interese e autonomía obras literarias próximas aos seus gustos, ás súas afeccións e aos seus intereses. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Responde a preguntas relativas ao significado de textos literarios.	Proba escrita
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Lectura libre de obras da literatura española e universal, e da literatura xuvenil, como fonte de pracer, de enriquecemento persoal e de coñecemento do mundo, para lograr o desenvolvemento dos seus propios gustos e intereses literarios, e a súa autonomía de lectura. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.2. Fomentar o gusto e o hábito pola lectura en todas as súas vertentes: como fonte de acceso ao coñecemento e como instrumento de lecer e diversión que permite explorar mundos diferentes aos nosos, reais ou imaxinarios. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB4.2.1. Fala na clase dos libros e comparte as súas impresións cos compañeiros e coas compañeiras. ▪ LCLB4.2.2. Dramatiza fragmentos literarios breves desenvolvendo progresivamente a expresión corporal como manifestación de sentimentos e emocións, respectando as producións das demais persoas. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev. 1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Participa nos coloquios acerca de lecturas literarias Dramatiza fragmentos literarios sinxelos.	Observación, escala de valores
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.2. Redacción de textos de intención literaria a partir da lectura de textos utilizando as convencións formais do xénero e con intención lúdica e creativa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.3. Redactar textos persoais de intención literaria seguindo as convencións do xénero, con intención lúdica e creativa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB4.3.1. Redacta textos persoais de intención literaria a partir de modelos dados seguindo as convencións do xénero con intención lúdica e creativa. ▪ LCLB4.3.2. Desenvolve o gusto pola escritura como instrumento de comunicación capaz de analizar e regular os seus propios sentimentos. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev. 1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Escribe textos persoais de intención literaria sinxelos a partir de modelos dados Desenvolve o gusto pola escritura como instrumento de comunicación capaz de analizar e regular os seus propios sentimentos.	Rúbrica Observación, escala de valores

2ºESO

BLOQUE 1. Comunicación oral: escoitar e falar

- O bloque 1 desenvolverase ao longo dos tres trimestres
-

Contidos mínimos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Temporalización	Grao mínimo de consecución de cada estándar	Instrumentos de avaliación
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Comprensión, interpretación e valoración de textos orais en relación co ámbito de uso: ámbito persoal, educativo ou escolar, e social. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Escoitar de forma activa, comprender, interpretar e valorar textos orais propios dos ámbitos persoal, educativo ou escolar, e social. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.1.1. Comprende o sentido global de textos orais propios do ámbito persoal, escolar/ educativo e social, identificando a estrutura, a información relevante e a intención comunicativa do/da falante. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	<p>Interpreta o sentido de textos orais sinxelos</p> <p>Responde correctamente a preguntas sobre información relevante de textos orais</p> <p>Segue e interpreta instrucións orais respectando a xerarquía dada.</p>	<p>Proba escrita</p> <p>Proba escrita</p>
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.1.2. Retén información relevante e extrae informacións concretas. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.		
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.1.3. Segue e interpreta instrucións orais respectando a xerarquía dada. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Comprensión, interpretación e valoración de textos orais en relación coa súa finalidade: textos narrativos, descritivos, instrutivos, expositivos e textos argumentativos. Diálogo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Escoitar de xeito activo, comprender, interpretar e valorar textos orais de diferente tipo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.2.1. Comprende o sentido global de textos orais de intención narrativa, descritiva, instrutiva, expositiva e argumentativa, identificando a información relevante, determinando o tema e recoñecendo a intención comunicativa do/da falante, así como a súa estrutura e as estratexias de cohesión textual oral. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	<p>Interpreta o sentido global de textos orais de intención narrativa, descritiva, instrutiva, expositiva e argumentativa, identificando a información relevante.</p> <p>Sinala a información relevante dun texto oral sinxelo</p> <p>Busca información ou demanda axuda para localizar o</p>	<p>Proba escrita</p> <p>Proba escrita</p> <p>Observación, escala de</p>
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.2.2. Retén información relevante e extrae informacións concretas. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.		
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.2.3. Utiliza progresivamente os instrumentos adecuados para localizar o significado de palabras ou enunciados 	1ª ev. 2ª ev.		

		descoñecidos (demanda axuda, procura en dicionarios, lembra o contexto en que aparece, etc.).	3ª ev.	significado do que non coñece.	valores
		<ul style="list-style-type: none"> LCLB1.2.4. Resume textos narrativos, descritivos, instrutivos, expositivos e argumentativos de forma clara, recollendo as ideas principais e integrando a información en oracións que se relacionen lóxicamente e semanticamente. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Resume textos de diferente tipoloxía integrando e interpretando a información	
<ul style="list-style-type: none"> B1.3. escoita activa e cumprimento das normas básicas que favorecen a comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.3. escoitar de xeito activo e comprender o sentido global de textos orais. 	<ul style="list-style-type: none"> LCLB1.3.1. Observa e analiza as intervencións particulares de cada participante nun debate tendo en conta o ton empregado, a linguaxe que se utiliza, o contido e o grao de respecto cara ás opinións das demais persoas. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Observa e analiza as intervencións particulares de cada participante nun debate tendo en conta o ton, a linguaxe, o contido e o grao de respecto cara ás opinións das demais persoas.	Observación, escala de valores
<ul style="list-style-type: none"> B1.4. Coñecemento e uso progresivamente autónomo das estratexias necesarias para a produción e a avaliación de textos orais. Aspectos verbais e non verbais. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.4. Comprender o sentido global de textos orais. 	<ul style="list-style-type: none"> LCLB1.4.1. Recoñece o proceso de produción de discursos orais valorando a claridade expositiva, a adecuación, a coherencia do discurso e a cohesión dos contidos. LCLB1.4.2. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos, da linguaxe non verbal e da xestión de tempos, e o emprego de axudas audiovisuais en calquera tipo de discurso. LCLB1.4.3. Recoñece os erros da produción oral propia e allea a partir da práctica habitual da avaliación e autoavaliación, e propón solucións para melloralas. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev. 1ª ev. 2ª ev. 3ª ev. 1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	<p>Comprende o proceso de produción de discursos orais</p> <p>Recoñece a importancia da entonación, dos xestos e da xestión dos tempos.</p> <p>Corrixe diferentes intervencións orais.</p>	Rúbrica Rúbrica Rúbrica
<ul style="list-style-type: none"> B1.5. Coñecemento, uso e aplicación das estratexias necesarias para falar en público: planificación do discurso, prácticas orais formais e informais, e avaliación progresiva. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.5. Aprender a falar en público, en situacións formais e informais, de xeito individual ou en grupo. 	<ul style="list-style-type: none"> LCLB1.5.1. Realiza presentacións orais. LCLB1.5.2. Realiza intervencións non planificadas dentro da aula, analizando e comparando as similitudes e as diferenzas entre discursos formais e espontáneos. LCLB1.5.3. Incorpora progresivamente 	3ª ev. 1ª ev. 2ª ev. 3ª ev. 1ª ev.	<p>Realiza presentacións orais.</p> <p>Planifica a súa intervención oral facendo un esquema do que vai tratar.</p> <p>Incorpora progresivamente</p>	Rúbrica Rúbrica Rúbrica

		palabras propias do nivel formal da lingua nas súas prácticas orais.	2ª ev. 3ª ev.	palabras propias do nivel formal da lingua nas súas prácticas orais.	Rúbrica
		▪ LCLB1.5.4. Pronuncia con corrección e claridade, modulando e adaptando a súa mensaxe á finalidade da práctica oral.	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Aplica diferentes entonacións nas suas intervencións orais	
▪ B1.6. Participación en debates, coloquios e conversas espontáneas respectando as normas básicas de interacción, intervención e cortesía que regulan estas prácticas orais. ▪ B1.7. Creación de textos orais e audiovisuais que reproduzan situacións reais ou imaxinarias de comunicación.	▪ B1.6. Participar e valorar a intervención en debates, coloquios e conversas espontáneas.	▪ LCLB1.6.1. Cínguese ao tema, non divaga e atende as instrucións do/da moderador/a en debates e coloquios. ▪ LCLB1.6.2. Respecta as normas de cortesía que deben dirixir as conversas orais axustándose á quenda de palabra, respectando o espazo, xesticulando adecuadamente, escoitando activamente as demais persoas e usando fórmulas de saúdo e despedida.	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev. 1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Participa en debates centrándose no tema e atendendo as instrucións do moderador Participa en debates manifestando a súa opinión acerca dun tema e respectando as opinións dos demais compañeiros	Observación, escala de valores Observación, escala de valores

BLOQUE 2. Comunicación escrita: ler e escribir

•					
Contidos mínimos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Temporalización	Grao mínimo de consecución de cada estándar	Instrumentos de avaliación
▪ B2.1. Coñecemento e uso das técnicas e estratexias necesarias para a comprensión de textos escritos.	▪ B2.1. Aplicar estratexias de lectura comprensiva e crítica de textos.	▪ LCLB2.1.1. Pon en práctica diferentes estratexias de lectura en función do obxectivo e o tipo de texto.	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Le con fluidez diferentes tipos de texto	Observación, escala de valores
		▪ LCLB2.1.2. Comprende o significado das palabras propias de nivel formal da lingua e incorpóraas ao seu repertorio léxico.	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Coñece o significado dalgunhas palabras propias do rexistro formal.	Proba escrita
		▪ LCLB2.1.3. Relaciona a información explícita	1ª ev.	Comprende o significado de frases concretas dentro dun texto	Proba escrita

		e implícita dun texto, e pon a en relación co contexto.	2ª ev. 3ª ev.	sinxelo.	
		<ul style="list-style-type: none"> LCLB2.1.4. Deduce a idea principal dun texto e reconece as ideas secundarias, comprendendo as relacións que se establecen entre elas. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Recoñece a idea principal dun texto	Proba escrita
		<ul style="list-style-type: none"> LCLB2.1.5. Fai inferencias e hipóteses sobre o sentido dunha frase ou dun texto que conteña diferentes matices semánticos e que favorezan a construción do significado global e a avaliación crítica. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Responde correctamente a cuestións sobre o significado dunha frase ou dun texto.	Proba escrita
<ul style="list-style-type: none"> B2.2. Lectura, comprensión e interpretación de textos narrativos, descritivos, instrutivos, expositivos e argumentativos. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.2. Ler, comprender, interpretar e valorar textos en diferentes formatos e soportes. 	<ul style="list-style-type: none"> LCLB2.2.1. Localiza, relaciona e secuencía informacións explícitas e implícitas nun texto, e deduce informacións ou valoracións implícitas. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Responde a cuestións sobre informacións que aparecen nun texto	Proba escrita
		<ul style="list-style-type: none"> LCLB2.2.2. Interpreta, explica e deduce a información dada en diagramas, gráficas, fotografías, mapas conceptuais, esquemas, etc. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Responde con corrección preguntas sobre o significado de diagramas, gráficas, mapas....	Proba escrita
<ul style="list-style-type: none"> B2.3. Utilización progresivamente autónoma da biblioteca escolar e das tecnoloxías da información e da comunicación como fonte de obtención de información. Educación para o uso, o tratamento e a produción de información. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.3. Procurar e manexar información, na biblioteca e noutras fontes, en papel ou dixital, para integrala nun proceso de aprendizaxe continua. 	<ul style="list-style-type: none"> LCLB2.3.1. Utiliza de xeito autónomo diversas fontes de información integrando os coñecementos adquiridos nos seus discursos orais ou escritos. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Usa dicionarios tanto impresos como dixitais e utiliza a rede para diferentes consultas.	Observación, escala de valores
		<ul style="list-style-type: none"> LCLB2.3.2. Coñece o funcionamento de bibliotecas (escolares, locais, etc.) e de bibliotecas dixitais, e é capaz de solicitar autonomamente libros, vídeos, etc. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Usa a biblioteca para obter información e solicita autonomamente libros....	Observación, escala de valores
<ul style="list-style-type: none"> B2.4. Coñecemento e uso das técnicas e as estratexias para a produción de textos escritos: planificación, obtención de datos, organización da información, redacción e revisión do texto. A escritura como proceso. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.4. Aplicar progresivamente as estratexias necesarias para producir textos adecuados, coherentes e cohesionados. 	<ul style="list-style-type: none"> LCLB2.4.1. Aplica técnicas diversas para planificar os seus escritos (esquemas, árbores, mapas conceptuais etc.) e redacta borradores de escritura. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Escribe esquemas antes de redactar os escritos.	Rúbrica
		<ul style="list-style-type: none"> LCLB2.4.2. Escribe textos usando o rexistro adecuado, organizando as ideas con claridade, enlazando enunciados en secuencias lineais 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Redacta textos sinxelos usando o rexistro adecuado, organizando as ideas e respectando as normas.	Rúbrica

		cohesionadas e respectando as normas gramaticais e ortográficas.			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.5. Produción de textos escritos e audiovisuais relacionados co ámbito persoal, educativo ou escolar, e social. ▪ B2.6. Produción de textos escritos e audiovisuais narrativos, descritivos, instrutivos, expositivos e argumentativos, e escritura de textos dialogados. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.5. Escribir textos en diferentes soportes e formatos, en relación co ámbito de uso. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.5.1. Escribe textos propios do ámbito persoal e familiar, escolar ou educativo e social, imitando textos modelo. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	<p>Redacta textos sinxelos propios do ámbito persoal e familiar, escolar ou educativo e social, imitando textos modelo.</p> <p>Escribe textos sinxelos narrativos, descritivos e instrutivos, expositivos, argumentativos e dialogados, imitando textos modelo.</p>	Rúbrica
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.5.2. Escribe textos narrativos, descritivos e instrutivos, expositivos, argumentativos e dialogados, imitando textos modelo. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.		Rúbrica
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.5.3. Realiza esquemas e mapas, e explica por escrito o significado dos elementos visuais que poden aparecer nos textos. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.		

BLOQUE 3. Coñecemento da lingua					
• •					
Contidos mínimos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Temporalización	Grao mínimo de consecución de cada estándar	Instrumentos de avaliación
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Recoñecemento, uso e explicación das categorías gramaticais: substantivo, adxectivo, determinante, pronome, verbo, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Aplicar os coñecementos sobre a lingua e as súas normas de uso para resolver problemas de comprensión de textos orais e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.1.1. Recoñece e explica o uso das categorías gramaticais nos textos, e utiliza este coñecemento para corrixir erros de concordancia en textos propios e alleos. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	<p>Revisa e corrige erros de concordancia en textos propios e alleos</p>	Rúbrica

<p>adverbio, preposición, conxunción e interxección.</p> <p>▪ B3.2. Coñecemento, uso e valoración das normas ortográficas e gramaticais, recoñecendo o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas para conseguir unha comunicación eficaz.</p>	<p>escritos, e para a composición e a revisión progresivamente autónoma dos textos propios e alleos.</p>	<p>▪ LCLB3.1.2. Recoñece e corrixe erros ortográficos e gramaticais en textos propios e alleos, aplicando os coñecementos adquiridos para mellorar a produción de textos nas súas producións orais, escritas e audiovisuais.</p>	<p>1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.</p>	<p>Identifica e corrixe erros ortográficos propios e alleos.</p>	<p>Rúbrica</p>
		<p>▪ LCLB3.1.3. Coñece e utiliza adecuadamente as formas verbais nas súas producións orais e escritas.</p>	<p>1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.</p>	<p>Usa adecuadamente as formas verbais nos exercicios propostos</p>	<p>Rúbrica</p>
<p>▪ B3.3. Comprensión e interpretación dos compoñentes do significado das palabras: denotación e connotación.</p>	<p>▪ B3.2. Comprender o significado das palabras en toda a súa extensión para recoñecer e diferenciar os usos obxectivos dos subxectivos.</p>	<p>▪ LCLB3.2.1. Diferencia os compoñentes denotativos e connotativos no significado das palabras dentro dunha frase ou un texto oral ou escrito.</p>	<p>1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.</p>	<p>Recoñece os significados denotativos de certas palabras ou frases en textos orais e escritos</p>	<p>Proba escrita</p>
<p>▪ B3.4. Coñecemento reflexivo das relacións semánticas que se establecen entre as palabras.</p>	<p>▪ B3.3. Comprender e valorar as relacións de igualdade e de contrariedade que se establecen entre as palabras e o seu uso no discurso oral e escrito.</p>	<p>▪ LCLB3.3.1. Recoñece e usa sinónimos e antónimos dunha palabra, e explica o seu uso concreto nunha frase ou nun texto oral ou escrito.</p>	<p>1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.</p>	<p>Recoñece e usa sinónimos e antónimos dalgunhas palabras, e explica o seu uso concreto nunha frase ou nun texto oral ou escrito.</p>	<p>Proba escrita</p>
<p>▪ B3.5. Observación, reflexión e explicación dos cambios que afectan o significado das palabras: causas e mecanismos. Metáfora, metonimia, palabras tabú e eufemismos.</p>	<p>▪ B3.4. Recoñecer os cambios de significado que afectan a palabra no texto: metáfora, metonimia, palabras tabú e eufemismos.</p>	<p>▪ LCLB3.4.1. Recoñece e explica o uso metafórico e metonímico das palabras nunha frase ou nun texto oral ou escrito.</p>	<p>1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.</p>	<p>Identifica o significado dalgunhas metáforas e metonimias</p>	<p>Proba escrita</p>
		<p>▪ LCLB3.4.2. Recoñece e explica os fenómenos contextuais que afectan o significado global das palabras: tabú e eufemismo.</p>	<p>1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.</p>	<p>Recoñece e explica os fenómenos de tabú e eufemismo.</p>	<p>Proba escrita</p>
<p>▪ B3.6. Recoñecemento, uso e explicación dos conectores textuais e dos principais mecanismos de referencia interna, tanto gramaticais como léxicos.</p>	<p>▪ B3.5. Identificar os conectores textuais e os principais mecanismos de referencia interna presentes nos textos, recoñecendo a súa función na organización do contido do discurso.</p>	<p>▪ LCLB3.5.1. Recoñece, usa e explica os conectores textuais (de adición, contraste e explicación) e os principais mecanismos de referencia interna, gramaticais (substitucións pronominais) e léxicos (elipse e substitucións mediante sinónimos e hiperónimos), e valora a súa función na organización do contido do texto.</p>	<p>1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.</p>	<p>Identifica e usa algúns conectores textuais e os principais mecanismos de referencia interna e léxicos.</p>	<p>Rúbrica</p>
<p>▪ B3.7. Recoñecemento, uso e explicación dos recursos de modalización en función da persoa que fala ou escribe. Expresión da</p>	<p>▪ B3.6. Identificar a intención comunicativa da persoa que fala ou escribe.</p>	<p>▪ LCLB3.6.1. Explica a diferenza significativa que implica o uso dos tempos e modos verbais.</p>	<p>1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.</p>	<p>Explica como interven o narrador nun texto</p>	<p>Proba escrita</p>

obxectividade e a subxectividade a través das modalidades oracionais e as referencias internas ao emisor e ao receptor nos textos.					
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.8. Participación en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensións sobre libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, e relacionados cos elementos transversais, evitando estereotipos lingüísticos ou culturais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.7. Participar en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensións sobre libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, e relacionados cos elementos transversais, evitando estereotipos lingüísticos ou culturais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.7.1. Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensións sobre libros e películas, obras de teatro, etc.) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evita estereotipos lingüísticos ou culturais, e valora as competencias que posúe como persoa plurilingüe. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensións sobre libros e películas, obras de teatro, etc.) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evita estereotipos lingüísticos ou culturais, e valora as competencias que posúe como persoa plurilingüe.	Observación, escala de valores
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.9. Recoñecemento da diversidade lingüística propia do ámbito persoal, social e mediático. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.8. Recoñecer e valorar a diversidade lingüística, con especial atención á realidade galega. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.8.1. Coñece e valora a diversidade lingüística de Galicia. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Coñece e valora a diversidade lingüística de Galicia.	Proba escrita
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.10. Identificación e progresiva utilización dos coñecementos sobre as linguas para desenvolver unha competencia comunicativa integrada. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.9. Reflexionar sobre o sistema e as normas de uso das linguas, mediante a comparación e a transformación de textos, enunciados e palabras, e utilizar estes coñecementos para solucionar problemas de comprensión e para a produción de textos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.9.1. Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra, desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e a produción dos textos traballados en calquera das outras. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Usa os coñecementos lingüísticos desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e produción dos textos traballados en calquera das outras.	Observación, escala de valores

BLOQUE 4. Educación literaria

<ul style="list-style-type: none"> • • 					
Contidos mínimos	Crterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Temporalización	Grao mínimo de	Instrumentos

				consecución de cada estándar	de avaliación
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Lectura libre de obras da literatura española e universal, e da literatura xuvenil, como fonte de pracer, de enriquecemento persoal e de coñecemento do mundo, para lograr o desenvolvemento dos seus propios gustos e intereses literarios, e a súa autonomía de lectura. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Ler fragmentos ou obras da literatura española e universal de todos os tempos e da literatura xuvenil, próximas aos propios gustos e ás afeccións, amosando interese pola lectura. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB4.1.1. Le e comprende cun grao crecente de interese e autonomía obras literarias próximas aos seus gustos, ás súas afeccións e aos seus intereses. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Manifesta explicitamente a comprensión de obras literarias respondendo a preguntas de forma lóxica	Proba escrita
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Lectura libre de obras da literatura española e universal, e da literatura xuvenil como fonte de pracer, de enriquecemento persoal e de coñecemento do mundo, para lograr o desenvolvemento dos seus propios gustos e intereses literarios, e a súa autonomía de lectura. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.2. Promover a reflexión sobre a conexión entre a literatura e o resto das artes (música, pintura, cine, etc.), como expresión do sentimento humano, analizando e interrelacionando obras literarias, musicais, arquitectónicas, etc. personaxes e temas de todas as épocas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB4.2.1. Desenvolve progresivamente a capacidade de reflexión observando, analizando e explicando a relación entre diversas manifestacións artísticas de todas as épocas (música, pintura, cine, etc.). 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Reflexiona, compara e explica o contido dun texto literario relacionandoo con outras manifestacións artísticas.	Proba escrita
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB4.2.2. Recoñece e comenta o mantemento ou a evolución de personaxes-tipo, temas e formas ao longo de diversos períodos histórico-literarios ata a actualidade. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Identifica algúns temas, tópicos e personaxes-tipo.	Proba escrita
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Lectura libre de obras da literatura española e universal, e da literatura xuvenil, como fonte de pracer, de enriquecemento persoal e de coñecemento do mundo, para lograr o desenvolvemento dos seus propios gustos e intereses literarios, e a súa autonomía de lectura. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.3. Fomentar o gusto e o hábito pola lectura en todas as súas vertentes: como fonte de acceso ao coñecemento e como instrumento de lecer e diversión que permite explorar mundos diferentes aos nosos, reais ou imaxinarios. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB4.3.1. Fala na clase dos libros e comparte as súas impresións cos/coas compañeiros/as. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Participa nos coloquios acerca de lecturas literarias	Observación, escala de valores
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB4.3.2. Le en voz alta modulando, adecuando a voz, apoiándose en elementos da comunicación non verbal e potenciando a expresividade verbal. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Le con expresividade	Observación, escala de valores
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.2. Redacción de textos de intención literaria a partir da lectura de textos, utilizando as convencións formais do xénero e con intención lúdica e creativa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.4. Redactar textos persoais de intención literaria seguindo as convencións do xénero, con intención lúdica e creativa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB4.4.1. Redacta textos persoais de intención literaria a partir de modelos dados seguindo as convencións do xénero, con intención lúdica e creativa. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Escribe textos persoais de intención literaria sinxelos a partir de modelos dados	Rúbrica
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB4.4.2. Desenvolve o gusto pola escritura como instrumento de comunicación capaz de analizar e regular os seus propios sentimentos. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Desenvolve o gusto pola escritura como instrumento de comunicación capaz de analizar e regular os seus propios sentimentos.	Observación, escala de valores

3ºESO

BLOQUE 1. Comunicación oral: escoitar e falar

• •					
Contidos mínimos	Cráterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Temporalización	Grao mínimo de consecución de cada estándar	Instrumentos de avaliación
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Comprensión, interpretación e valoración de textos orais en relación co ámbito de uso: persoal, educativo ou escolar, e social. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Escoitar de xeito activo, comprender, interpretar e valorar textos orais propios dos ámbitos persoal, educativo ou escolar, e social. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.1.1. Anticipa ideas e infire datos do emisor e do contido do texto, analizando fontes de procedencia non verbal. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Interpreta o sentido de textos orais sinxelos	Observación, escala de valores
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.1.2. Comprende o sentido global de textos publicitarios, informativos e de opinión procedentes dos medios de comunicación, distinguindo a información da persuasión na publicidade e a información da opinión en noticias, reportaxes, etc., identificando as estratexias de enfatización e de expansión. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Responde correctamente a preguntas sobre información relevante de textos orais	Proba escrita
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.1.3. Resume textos, de forma oral, recollendo as ideas principais e integrándoas con claridade en oracións que se relacionen lóxicamente e semanticamente. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Resume textos, de forma oral, recollendo a información principal.	Proba escrita
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Comprensión, interpretación e valoración de textos orais en relación coa súa finalidade: textos narrativos, descritivos, instrutivos, expositivos e argumentativos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Escoitar de xeito activo, comprender, interpretar e valorar textos orais de diferente tipo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.2.1. Anticipa ideas e infire datos do emisor e do contido do texto, analizando fontes de procedencia non verbal. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Interpreta o sentido de textos orais sinxelos	Proba escrita
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.2.2. Interpreta e valora aspectos concretos do contido e da estrutura de textos narrativos, descritivos, expositivos, argumentativos e instrutivos, emitindo xuízos razoados e relacionándoos con conceptos persoais, para xustificar un punto de vista particular. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Comprende e valora aspectos concretos do contido e da estrutura de textos de diferente tipoloxía	Proba escrita
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Observación, reflexión, comprensión e valoración do 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Escoitar de xeito activo e comprender o sentido global de 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.3.1. Escoita, observa e explica o sentido global de debates, coloquios e 	1ª ev. 2ª ev.	Observa e analiza as intervencións particulares de	Observación, escala de valores

sentido global dos debates, os coloquios e as conversas espontáneas, da intención comunicativa de cada interlocutor/a, e aplicación das normas básicas que os regulan.	textos orais.	conversas espontáneas identificando a información salientable, determinando o tema e recoñecendo a intención comunicativa e a postura de cada participante, así como as diferenzas formais e de contido que regulan os intercambios comunicativos formais e os intercambios comunicativos espontáneos.	3ª ev.	cada participante nun debate identificando a súa postura sobre un tema, tendo en conta o ton , a linguaxe, o contido e o grao de respecto cara ás opinións das demais persoas.	
▪ B1.4. Coñecemento e uso progresivamente autónomo das estratexias necesarias para a produción e a avaliación de textos orais. Aspectos verbais e non verbais.	▪ B1.4. Recoñecer, interpretar e avaliar progresivamente a claridade expositiva, a adecuación, a coherencia e a cohesión do contido das producións orais propias e alleas, así como os aspectos prosódicos e os elementos non verbais (acenos, movementos, ollada, etc.).	▪ LCLB1.4.1. Coñece o proceso de produción de discursos orais valorando a claridade expositiva, a adecuación, a coherencia do discurso e a cohesión dos contidos.	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Comprende o proceso de produción de discursos orais	Rúbrica
		▪ LCLB1.4.2. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos, da linguaxe non verbal, da xestión de tempos e do emprego de axudas audiovisuais en calquera tipo de discurso.	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Recoñece a importancia da entonación, dos xestos, da xestión dos tempos e o emprego de axudas audiovisuais.	Rúbrica
▪ B1.5. Coñecemento, uso e aplicación das estratexias necesarias para falar en público: planificación do discurso, prácticas orais formais e informais, e avaliación progresiva.	▪ B1.5. Aprender a falar en público, en situacións formais e informais, de xeito individual ou en grupo.	▪ LCLB1.5.1. Realiza presentacións orais.	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Realiza presentacións orais sinxelas	Rúbrica
		▪ LCLB1.5.2. Organiza o contido e elabora guións previos á intervención oral formal, seleccionando a idea central e o momento en que vai ser presentada ao seu auditorio, así como as ideas secundarias e os exemplos que van apoiar o seu desenvolvemento.	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Elabora un esquema organizando as ideas.	Rúbrica Rúbrica
		▪ LCLB1.5.3. Incorpora progresivamente palabras propias do nivel formal da lingua nas súas prácticas orais.	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Utiliza palabras propias do nivel formal	Rúbrica
		▪ LCLB1.5.4. Pronuncia con corrección e claridade, modulando e adaptando a súa mensaxe á finalidade da práctica oral.	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Pronuncia con corrección adaptando a súa mensaxe a finalidade	Rúbrica
		▪ LCLB1.5.5. Avalía, por medio de guías, as producións propias e alleas, mellorando progresivamente as súas prácticas discursivas.	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Realiza fichas para avaliar as producións propias e alleas e as utiliza	Rúbrica
▪ B1.6. Participación en debates, coloquios e conversas espontáneas respectando as normas básicas de interacción, intervención e cortesía	▪ B1.6. Participar e valorar a intervención en debates, coloquios e conversas espontáneas.	▪ LCLB1.6.1. Participa activamente en debates e coloquios escolares respectando as regras de interacción, intervención e cortesía que os regulan, manifestando as súas opinións e	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Participa en debates manifestando a súa opinión acerca dun tema e respectando as opinións dos demais	Observación, escala de valores

que regulan estas prácticas orais.		respectando as opinións das demais persoas.	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	compañeiros	Observación, escala de valores
		▪ LCLB1.6.2. Avalía as intervencións propias e alleas.		Avalía as intervencións propias e alleas.	

BLOQUE 2. Comunicación escrita: ler e escribir

BLOQUE 2. Comunicación escrita: ler e escribir					
•					
Contidos mínimos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Temporalización	Grao mínimo de consecución de cada estándar	Instrumentos de avaliación
▪ B2.1. Coñecemento e uso das técnicas e as estratexias necesarias para a comprensión de textos escritos.	▪ B2.1. Aplicar estratexias de lectura comprensiva e crítica de textos.	▪ LCLB2.1.1. Pon en práctica diferentes estratexias de lectura en función do obxectivo e o tipo de texto.	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Le con fluidez diferentes tipos de texto.	Observación, escala de valores
		▪ LCLB2.1.2. Fai inferencias e hipóteses sobre o sentido dunha frase ou dun texto que conteña matices semánticos e que favorezan a construción do significado global e a avaliación crítica.	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Entende o significado dalgunhas frases dun texto	Proba escrita
		▪ LCLB2.1.3. Avalía o seu proceso de comprensión de lectura usando fichas sinxelas de autoavaliación.	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Elabora e utiliza fichas de avaliación de comprensión de textos.	Observación, escala de valores
▪ B2.2. Lectura, comprensión e interpretación de textos narrativos, descritivos, instrutivos, expositivos e argumentativos.	▪ B2.2. Ler, comprender, interpretar e valorar textos en diferentes formatos e soportes.	▪ LCLB2.2.1. Recoñece e expresa o tema e a intención comunicativa de textos escritos propios do ámbito persoal e familiar, educativo ou escolar, e social (medios de comunicación), identificando a tipoloxía	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Identifica o tema dun texto do ámbito persoal, familiar educativo e social e recoñece a súa tipoloxía	Proba escrita

		<p>textual seleccionada, a organización do contido, as marcas lingüísticas e o formato utilizado.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.2.2. Recoñece e expresa o tema e a intención comunicativa de textos narrativos, descritivos, instrutivos, expositivos, argumentativos e dialogados identificando a tipoloxía textual seleccionada, as marcas lingüísticas e a organización do contido. 	<p>1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.</p>	<p>Identifica o tema dun texto narrativo, instrutivo, expositivo, argumentativo e dialogado e recoñece a súa tipoloxía</p>	<p>Proba escrita</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.3. Actitude progresivamente crítica e reflexiva ante a lectura organizando razoadamente as ideas e expóndoas, respectando as ideas das demais persoas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.3. Manifestar unha actitude crítica ante a lectura de calquera tipo de textos a través dunha lectura reflexiva que permita identificar posturas de acordo ou desacordo, respectando en todo momento as opinións das demais persoas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.3.1. Identifica e expresa as posturas de acordo e desacordo sobre aspectos parciais ou globais dun texto. 	<p>1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.</p>	<p>Manifesta a súa opinión acerca dalgún aspecto dun texto.</p>	<p>Proba escrita</p>
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.3.2. Elabora a súa propia interpretación sobre o significado dun texto. 	<p>1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.</p>	<p>Nun texto sinxelo e capaz de recoñecer a intención do autor</p>	<p>Proba escrita</p>
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.3.3. Respecta as opinións das demais persoas. 	<p>1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.</p>	<p>Respecta as opinións das demais persoas</p>	<p>Proba escrita</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.4. Utilización progresivamente autónoma da biblioteca escolar e das tecnoloxías da información e da comunicación como fonte de obtención de información. Educación para o uso, o tratamento e a produción de información. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.4. Procurar e manexar información, na biblioteca e noutras fontes, en papel ou dixital, para integrala nun proceso de aprendizaxe continua. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.4.1. Utiliza de forma autónoma diversas fontes de información, e integra os coñecementos adquiridos nos seus discursos orais ou escritos. 	<p>1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.</p>	<p>Sabe usar o ordenador e a biblioteca para responder a cuestións plantexadas</p>	<p>Observación, escala de valores</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.5. Coñecemento e uso das técnicas e estratexias para a produción de textos escritos: planificación, obtención de datos, organización da información, redacción e revisión do texto. A escritura como proceso. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.5. Aplicar progresivamente as estratexias necesarias para producir textos adecuados, coherentes e cohesionados. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.5.1. Revisa o texto en varias fases para aclarar problemas co contido (ideas e estrutura) ou a forma (puntuación, ortografía, gramática e presentación), e avalía a súa propia produción escrita ou a dos seus compañeiros e das súas compañeiras. 	<p>1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.</p>	<p>Revisa o texto en varias fases e avalía a súa propia produción escrita ou a dos compañeiros</p>	<p>Rúbrica</p>
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.5.2. Reescribe textos propios e alleos aplicando as propostas de mellora que se deducen da avaliación da produción escrita e axustándose ás normas ortográficas e gramaticais que permiten unha comunicación 	<p>1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.</p>	<p>Reescribe textos propios e alleos aplicando as normas</p>	<p>Rúbrica</p>

		fluída.			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.6. Produción de textos escritos e audiovisuais relacionados co ámbito persoal, educativo ou escolar, e social. ▪ B2.7. Produción de textos escritos e audiovisuais narrativos, descritivos, instrutivos, expositivos e argumentativos e escritura de textos dialogados. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.6. Escribir textos en diferentes soportes e formatos, en relación co ámbito de uso. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.6.1. Escribe textos argumentativos con diferente organización secuencial, incorporando diversos tipos de argumento, imitando textos modelo. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Escribe textos argumentativos sinxelos	Rúbrica
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.6.2. Utiliza variados organizadores textuais nas exposicións e nas argumentacións. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Coñece os organizadores textuais e usaos nos textos.	Rúbrica
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.6.3. Resume textos xeneralizando termos que teñen trazos en común, globalizando a información e integrándoa en oracións que se relacionen lxicamente e semanticamente, evitando parafrasear o texto resumido. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Fai resumos de textos sinxelos de diferente tipoloxía	Rúbrica
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.8. Interese crecente pola composición escrita como fonte de información e aprendizaxe e como xeito de comunicar sentimentos, experiencias, coñecementos e emocións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.7. Valorar a importancia da escritura como ferramenta de adquisición das aprendizaxes e como estímulo do desenvolvemento persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.7.1. Produce textos diversos recoñecendo na escritura o instrumento que é capaz de organizar o seu pensamento. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Redacta textos de diferente tipo	Rúbrica
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.7.2. Utiliza nos seus escritos palabras propias do nivel formal da lingua que incorpora ao seu repertorio léxico, e recoñece a importancia de enriquecer o seu vocabulario para expresarse oralmente e por escrito con exactitude e precisión. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Evita nos seus escritos utilizar palabras comodín sustituíndoas por sinónimos cultos	Rúbrica
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.7.3. Valora e incorpora progresivamente unha actitude creativa ante a escritura. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Disfruta compoñendo textos diversos	Observación, escala de valores
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.7.4. Coñece e utiliza ferramentas das tecnoloxías da información e da comunicación, participando, intercambiando opinións, comentando e valorando escritos alleos, ou escribindo e dando a coñecer os seus propios. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Usa as novas tecnoloxías para intercambiar opinións acerca dos escritos propios e alleos.	Observación, escala de valores

BLOQUE 3. Coñecemento da lingua

Contidos mínimos	Critérios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Temporalización	Grao mínimo de consecución de cada estándar	Instrumentos de avaliación
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Recoñecemento, uso e explicación das categorías gramaticais: substantivo, adxectivo, determinante, pronome, verbo, adverbio, preposición, conxunción e interxección. ▪ B3.2. Coñecemento, uso e valoración das normas ortográficas e gramaticais, recoñecendo o seu valor social e a necesidade de cinguirse a elas para conseguir unha comunicación eficaz. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Aplicar os coñecementos sobre a lingua e as súas normas de uso para resolver problemas de comprensión de textos orais e escritos, e para a composición e a revisión progresivamente autónoma dos textos propios e alleos, utilizando a terminoloxía gramatical necesaria para a explicación dos usos da lingua. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.1.1. Recoñece e explica o uso das categorías gramaticais nos textos e utiliza este coñecemento para corrixir erros de concordancia en textos propios e alleos. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Aplica os coñecementos gramaticais para corrixir erros en textos propios e alleos	Observación, escala de valores
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.1.2. Recoñece e corrixir erros ortográficos e gramaticais en textos propios e alleos, aplicando os coñecementos adquiridos para mellorar a produción de textos nas súas producións orais, escritas e audiovisuais. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Aplica os coñecementos ortográficos para corrixir erros en textos propios e alleos	Observación, escala de valores
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.3. Recoñecemento, uso e explicación dos elementos constitutivos da palabra. Procedementos para formar palabras. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.2. Recoñecer e analizar a estrutura das palabras pertencentes ás diversas categorías gramaticais, distinguindo as flexivas das non flexivas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.2.1. Recoñece e explica os elementos constitutivos da palabra (raíz e afixos), e aplica este coñecemento á mellora da comprensión de textos escritos e ao enriquecemento do seu vocabulario activo. 	1ª ev.	Identifica os procedementos de formación de palabras e os utiliza para formar novos termos e para comprender o significado doutros novos	Proba escrita
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.2.2. Explica os procedementos de formación de palabras, distinguindo as compostas, as derivadas, as siglas e os acrónimos. 	1ª ev. 2ª ev.	Diferencia palabras compostas, derivadas, acrónimos e siglas.	Proba escrita
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.4. Recoñecemento, identificación e explicación do uso dos grupos de palabras (nominal, adxectivo, preposicional, verbal e adverbial) e das relacións que se establecen entre os elementos que os conforman no marco da oración simple. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.3. Observar, recoñecer e explicar os usos dos grupos nominais, adxectivos, verbais, preposicionais e adverbiais dentro do marco da oración simple. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.3.1. Identifica os grupos de palabras en frases e textos, diferenciando a palabra nuclear do resto de palabras que o forman, e explica o seu funcionamento no marco da oración simple. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Identifica os distintos grupos de palabras en frases e textos, explica o seu funcionamento e os analiza.	Proba escrita
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.3.2. Recoñece e explica nos textos o funcionamento sintáctico do verbo a partir do seu significado, distinguindo os grupos de palabras que poden funcionar como 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Recoñece os complementos do verbo.	Proba escrita

		complementos verbais argumentais e adxuntos.			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.5. Recoñecemento, uso e explicación dos elementos constitutivos da oración simple: suxeito e predicado. Oracións impersoais, activas e pasivas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.4. Recoñecer, usar e explicar os elementos constitutivos da oración simple. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.4.1. Recoñece e explica nos textos os elementos constitutivos da oración simple, diferenciando suxeito e predicado e interpretando a presenza ou a ausencia do suxeito como unha marca da actitude, obxectiva ou subxectiva, do emisor. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Recoñece as principais funcións da oración simple	Proba escrita
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.4.2. Transforma oracións activas en pasivas e viceversa, e explica os papeis semánticos do suxeito (axente, paciente e causa). 	2ª ev. 3ª ev.	Transforma oracións activas en pasivas e viceversa,	Proba escrita
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.4.3. Amplía oracións nun texto usando diferentes grupos de palabras, utilizando os nexos adecuados e creando oracións novas con sentido completo. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Utiliza os nexos para crear novas oracións	Observación, escala de valores
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.6. Recoñecemento, uso e explicación dos conectores textuais e dos principais mecanismos de referencia interna, tanto gramaticais como léxicos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.5. Identificar os conectores textuais e os principais mecanismos de referencia interna presentes nos textos, recoñecendo a súa función na organización do contido do discurso. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.5.1. Recoñece, usa e explica os conectores textuais (de adición, contraste e explicación) e os principais mecanismos de referencia interna, gramaticais (substitucións pronominais) e léxicos (elipse e substitucións mediante sinónimos e hiperónimos), valorando a súa función na organización do contido do texto. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Identifica e usa algúns conectores textuais e os principais mecanismos de referencia interna e léxicos.	Rúbrica
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.7. Recoñecemento, uso e explicación dos recursos de modalización en función da persoa que fala ou escribe. Expresión da obxectividade e a subxectividade a través das modalidades oracionais e as referencias internas ao emisor e ao receptor nos textos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.6. Identificar a intención comunicativa da persoa que fala ou escribe. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.6.1. Identifica e usa en textos orais ou escritos as formas lingüísticas que fan referencia ao emisor e ao receptor ou á audiencia (persoa gramatical, uso de pronomes, suxeito axente ou paciente, oracións impersoais, etc.). 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Identifica e crea oracións asertivas, interrogativas, exclamativas, desiderativas, dubitativas e imperativa segundo a intención comunicativa do emisor	Rúbrica
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.8. Explicación progresiva da coherencia do discurso, tendo en conta as relacións gramaticais e léxicas que se establecen no interior 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.7. Interpretar adecuadamente os discursos orais e escritos tendo en conta os elementos lingüísticos, as relacións gramaticais e léxicas, a 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.7.1. Recoñece a coherencia dun discurso atendendo á intención comunicativa do emisor, identificando a estrutura e a disposición de contidos. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Comprende a estrutura de diferentes textos.	Proba escrita

do texto e a súa relación co contexto.	estrutura e a disposición dos contidos en función da intención comunicativa.	<ul style="list-style-type: none"> LCLB3.7.2. Identifica estruturas textuais (narración, descrición, explicación e diálogo), explica os mecanismos lingüísticos que as diferencian e aplica os coñecementos adquiridos na produción e na mellora de textos propios e alleos. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Diferencia os textos en función do tipo de estrutura que presenten e utiliza esas estruturas para compoñer outros.	
<ul style="list-style-type: none"> B3.9. Coñecemento das orixes históricas da realidade plurilingüe de España, e valoración como fonte de enriquecemento persoal e como mostra da riqueza do noso patrimonio histórico e cultural. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.8. Coñecer a realidade plurilingüe de España, a distribución xeográfica das súas linguas e dos dialectos, as súas orixes históricas e algúns dos seus trazos diferenciais. 	<ul style="list-style-type: none"> LCLB3.8.1. Localiza nun mapa as linguas de España e explica algunha das súas características diferenciais, comparando varios textos, reconece as súas orixes históricas e describe algúns dos seus trazos diferenciais. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Localiza nun mapa as linguas de España e explica algunha das súas características diferenciais	Proba escrita
		<ul style="list-style-type: none"> LCLB3.8.2. Recoñece as variedades xeográficas do castelán dentro e fóra de España. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Recoñece as variedades xeográficas do castelán dentro e fóra de España.	Proba escrita
<ul style="list-style-type: none"> B3.10. Participación en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensións sobre libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, e relacionados cos elementos transversais, evitando estereotipos lingüísticos ou culturais. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.9. Participar en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensións sobre libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, e relacionados cos elementos transversais, evitando estereotipos lingüísticos ou culturais. 	<ul style="list-style-type: none"> LCLB3.9.1. Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensións sobre libros e películas, obras de teatro, etc.) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evitando estereotipos lingüísticos ou culturais, e valora as competencias que posúe como persoa plurilingüe. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Participa en proxectos nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evitando estereotipos lingüísticos ou culturais, e valora as competencias que posúe como persoa plurilingüe.	Observación, escala de valores
<ul style="list-style-type: none"> B3.11. Identificación e progresiva utilización dos coñecementos sobre as linguas para desenvolver unha competencia comunicativa integrada. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.10. Reflexionar sobre o sistema e as normas de uso das linguas, mediante a comparación e a transformación de textos, enunciados e palabras, e utilizar estes coñecementos para solucionar problemas de comprensión e para a produción de textos. 	<ul style="list-style-type: none"> LCLB3.10.1. Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e a produción dos textos traballados en calquera das outras. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e a produción dos textos traballados en calquera das outras.	Observación, escala de valores

BLOQUE 4. Educación literaria

Contidos mínimos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Temporalización	Grao mínimo de consecución de cada estándar	Instrumentos de avaliación
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Lectura libre de obras da literatura española e universal, e da literatura xuvenil, como fonte de pracer, de enriquecemento persoal e de coñecemento do mundo para lograr o desenvolvemento dos seus propios gustos e intereses literarios, e a súa autonomía de lectura. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Ler fragmentos ou obras da literatura española e universal de todos os tempos e da literatura xuvenil, próximas aos propios gustos e ás súas afeccións, amosando interese pola lectura. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB4.1.1. Valora algunha das obras de lectura libre, resumindo o contido, explicando os aspectos que máis chamaron a súa atención e o que a lectura lle achegou como experiencia persoal. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Valora fragmentos dalgunha das obras de lectura libre, resumindo o contido, explicando os aspectos que máis chamaron a súa atención e o que a lectura lle achegou como experiencia persoal.	Proba escrita
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Lectura libre de obras da literatura española e universal, e da literatura xuvenil, como fonte de pracer, de enriquecemento persoal e de coñecemento do mundo para lograr o desenvolvemento dos seus propios gustos e intereses literarios, e a súa autonomía de lectura. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.2. Favorecer a lectura e comprensión de obras literarias da literatura española e universal de todos os tempos e da literatura xuvenil, próximas aos propios gustos e ás propias afeccións, contribuíndo á formación da personalidade literaria. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB4.2.1. Desenvolve progresivamente o seu propio criterio estético perseguindo como única finalidade o pracer pola lectura. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Manifesta progresivamente o seu agrado por ler.	Observación, escala de valores
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Lectura libre de obras da literatura española e universal, e da literatura xuvenil, como fonte de pracer, de enriquecemento persoal e de coñecemento do mundo para lograr o desenvolvemento dos seus propios gustos e intereses literarios, e a súa autonomía de lectura. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.3. Promover a reflexión sobre a conexión entre a literatura e o resto das artes (música, pintura, cine, etc.), como expresión do sentimento humano, analizando e relacionando obras literarias, musicais e arquitectónicas, e personaxes, temas, etc. de todas as épocas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB4.3.1. Compara textos literarios e pezas dos medios de comunicación que respondan a un mesmo tópico, observando, analizando e explicando os puntos de vista segundo o medio, a época ou a cultura, e valorando e criticando o que le ou ve. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Compara textos literarios e pezas dos medios de comunicación que respondan a un mesmo tópico, valorando e criticando o que ve	Proba escrita
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Lectura libre de obras da literatura española e universal, e da literatura xuvenil, como fonte de pracer, de enriquecemento persoal e de coñecemento do mundo, para lograr o desenvolvemento dos seus propios gustos e intereses literarios, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.4. Fomentar o gusto e o hábito pola lectura en todas as súas vertentes: como fonte de acceso ao coñecemento e como instrumento de lecer e diversión que permite explorar mundos diferentes aos nosos, reais ou imaxinarios. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB4.4.1. Fala na clase dos libros e comparte as súas impresións cos/coas compañeiros/as. ▪ LCLB4.4.2. Traballa en equipo determinados aspectos das lecturas propostas ou seleccionadas polo alumnado, investigando e experimentando de forma progresivamente 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev. 1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Participa nos coloquios acerca de lecturas literarias Traballa en equipo determinados aspectos das lecturas propostas ou seleccionadas polo alumnado, investigando e experimentando de forma progresivamente	Observación, escala de valores Observación, escala de valores

e a súa autonomía de lectura.		autónoma.		autónoma.	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.2. Aproximación aos xéneros literarios e ás obras máis representativas da literatura española da Idade Media ao Século de Ouro a través da lectura e explicación de fragmentos significativos e, de ser o caso, textos completos. Reflexión e superación de estereotipos de xénero, clase, crenzas, etc. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.5. Comprender textos literarios representativos da literatura da Idade Media ao Século de Ouro recoñecendo a intención do/da autor/a, relacionando o seu contido e a súa forma cos contextos socioculturais e literarios da época, identificando o tema, recoñecendo a evolución dalgúns tópicos e formas literarias, e expresando esa relación con xuízos persoais razoados. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB4.5.1. Le e comprende unha selección de textos literarios, en versión orixinal ou adaptados, e representativos da literatura da Idade Media ao Século de Ouro, identificando o tema, resumindo o seu contido e interpretando a linguaxe literaria. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	<p>Le e comprende unha selección de textos literarios sinxelos, en versión orixinal ou adaptados, e representativos da literatura da Idade Media ao Século de Ouro, identificando o tema, resumindo o seu contido e interpretando a linguaxe literaria.</p> <p>Expresa a relación entre o contido da obra, a intención do/da autor/a e o contexto.</p>	Proba escrita
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB4.5.2. Expresa a relación entre o contido da obra, a intención do/da autor/a e o contexto, e o mantemento de temas e formas, emitindo xuízos persoais razoados. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.		Proba escrita
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.3. Redacción de textos de intención literaria a partir da lectura de textos, utilizando as convencións formais do xénero e con intención lúdica e creativa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.6. Redactar textos persoais de intención literaria seguindo as convencións do xénero, con intención lúdica e creativa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB4.6.1. Redacta textos persoais de intención literaria a partir de modelos dados seguindo as convencións do xénero, con intención lúdica e creativa. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	<p>Escribe textos persoais de intención literaria sinxelos a partir de modelos dados</p> <p>Desenvolve o gusto pola escritura como instrumento de comunicación capaz de analizar e regular os seus propios sentimentos.</p>	Observación, escala de valores
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB4.6.2. Desenvolve o gusto pola escritura como instrumento de comunicación capaz de analizar e regular os seus propios sentimentos. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.4. Consulta e utilización de fontes e recursos variados de información para a realización de traballos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.7. Consultar e citar adecuadamente fontes de información variadas, para realizar un traballo educativo en soporte impreso ou dixital sobre un tema do currículo de literatura, adoptando un punto de vista crítico e persoal, e utilizando as tecnoloxías da información. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB4.7.1. Achega nos seus traballos escritos ou orais conclusións e puntos de vista persoais e críticos sobre as obras literarias estudadas, expresándose con rigor, claridade e coherencia. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	<p>Achega nos seus traballos escritos ou orais conclusións e puntos de vista persoais e críticos sobre as obras literarias estudadas.</p> <p>Utiliza recursos variados das tecnoloxías da información e da comunicación para a realización dos seus traballos educativos.</p>	Observación, escala de valores
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB4.7.2. Utiliza recursos variados das tecnoloxías da información e da comunicación para a realización dos seus traballos educativos. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.		

4ºESO

BLOQUE 1.Comunicacion oral:escoitar e falar

- O bloque 1 desenvolverase ao longo dos tres trimestres
-

Contidos mínimos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Temporalización	Grao mínimo de consecución de cada estándar	Instrumentos de avaliación
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Comprensión, interpretación e valoración de textos orais en relación co ámbito de uso: persoal, educativo, social e laboral. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Comprender, interpretar e valorar textos orais propios dos ámbitos persoal, educativo ou escolar, e social. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.1.1. Comprende o sentido global de textos orais propios dos ámbitos persoal, educativo e laboral, identificando a información relevante, determinando o tema e recoñecendo a intención comunicativa do/da falante. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Comprende o sentido global de textos orais propios de varios ámbitos recoñecendo a intención comunicativa do/da falante.	Proba escrita
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.1.2. Anticipa ideas e infire datos do emisor e do contido do texto, analizando fontes de procedencia non verbal. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Interpreta o sentido de textos orais sinxelos	Proba escrita
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.1.3. Retén información relevante e extrae informacións concretas. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Responde a preguntas sobre informacións concretas referidas a textos orais.	Proba escrita
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.1.4. Distingue as partes en que se estruturan as mensaxes orais e a relación entre discurso e contexto. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Distingue a estrutura de textos orais	Proba escrita
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.1.5. Distingue entre información e opinión en mensaxes procedentes dos medios de comunicación, e entre información e persuasión en mensaxes publicitarias orais, identificando as estratexias de enfatización e expansión. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Diferencia entre información e opinión	Proba escrita
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.1.6. Segue e interpreta instrucións orais. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev.	Interpreta instrucións orais	Observación, escala de valores

<p>▪ B1.2. Comprensión, interpretación e valoración de textos orais en relación coa súa finalidade: textos narrativos, descritivos, instrutivos, expositivos e argumentativos. Diálogo.</p>	<p>▪ B1.2. Comprender, interpretar e valorar textos orais de diferente tipo.</p>	<p>▪ LCLB1.2.1. Comprende o sentido global de textos orais de intención narrativa, descritiva, instrutiva, expositiva e argumentativa, identificando a estrutura e a información relevante, determinando o tema e recoñecendo a intención comunicativa do/da falante.</p>	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev	Comprende o sentido global de textos orais de diferente tipoloxía.	Proba escrita
		<p>▪ LCLB1.2.2. Anticipa ideas e infire datos do emisor e do contido do texto, analizando fontes de procedencia non verbal.</p>	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev	Interpreta o sentido de textos orais	Proba escrita
		<p>▪ LCLB1.2.3. Retén información relevante e extrae informacións concretas.</p>	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev	Responde a preguntas sobre informacións concretas referidas a textos orais.	Proba escrita
		<p>▪ LCLB1.2.4. Interpreta e valora aspectos concretos do contido de textos narrativos, descritivos, instrutivos, expositivos e argumentativos, emitindo xuízos razoados e relacionándoos con conceptos persoais, para xustificar un punto de vista particular.</p>	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev	Comprende aspectos concretos do contido de textos orais de diferente tipoloxía emitindo xuízos razonados para xustificar un punto de vista particular.	Proba escrita
		<p>▪ LCLB1.2.5. Utiliza progresivamente os instrumentos adecuados para localizar o significado de palabras ou enunciados descoñecidos (demanda axuda, busca en dicionarios, lembra o contexto en que aparece, etc.).</p>	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev	Usa os instrumentos adecuados para obter a información que descoñece	Observación, escala de valores
		<p>▪ LCLB1.2.6. Resume textos narrativos, descritivos, expositivos e argumentativos de forma clara, recollendo as ideas principais e integrando a información en oracións que se relacionen lóxicamente e semanticamente.</p>	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev	Resume textos narrativos, descritivos, expositivos e argumentativos recollendo as ideas principais e integrando a información en oracións que se relacionen lóxicamente e semanticamente.	Proba escrita
<p>▪ B1.3. Observación e comprensión do sentido global de debates, coloquios, entrevistas e conversas espontáneas, da intención comunicativa de cada interlocutor/a e aplicación das normas básicas que</p>	<p>▪ B1.3. Comprender o sentido global e a intención de textos orais.</p>	<p>▪ LCLB1.3.1. escoita, observa e interpreta o sentido global de debates, coloquios e conversas espontáneas identificando a información relevante, determinando o tema e recoñecendo a intención comunicativa e a postura de cada participante, así como as</p>	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev	Observa e analiza as intervencións particulares de cada participante nun debate coloquios...identificando a postura de cada participante.	Observación, escala de valores

regulan a comunicación.		diferenzas formais e de contido que regulan os intercambios comunicativos formais e os espontáneos.	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev	Identifica as características dal inguaxe das conversas espontáneas.	Observación, escala de valores	
		<ul style="list-style-type: none"> LCLB1.3.2. Recoñece e explica as características da linguaxe conversacional (cooperación, espontaneidade, economía e subxectividade) nas conversas espontáneas. 				Rúbrica
		<ul style="list-style-type: none"> LCLB1.3.3. Observa e analiza as intervencións particulares de cada participante nun debate, coloquio ou conversa espontánea tendo en conta o ton empregado, a linguaxe que utiliza, o contido e o grao de respecto cara ás opinións das demais persoas. 				Rúbrica
		<ul style="list-style-type: none"> LCLB1.3.4. Identifica o propósito, a tese e os argumentos das persoas participantes en debates, faladoiros e entrevistas procedentes dos medios de comunicación audiovisual, valorando de forma crítica aspectos concretos da súa forma e o seu contido. 				Observación, escala de valores
		<ul style="list-style-type: none"> LCLB1.3.5. Recoñece e asume as regras de interacción, intervención e cortesía que regulan os debates e calquera intercambio comunicativo oral. 				
<ul style="list-style-type: none"> B1.4. Coñecemento e uso progresivamente autónomo das estratexias necesarias para a produción de textos orais. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.4. Recoñecer, interpretar e avaliar progresivamente as producións orais propias e alleas, así como os aspectos prosódicos e os elementos non verbais (xestos, movementos, ollada, etc.). 	<ul style="list-style-type: none"> LCLB1.4.1. Coñece o proceso de produción de discursos orais e valora a claridade expositiva, a adecuación, a coherencia do discurso e a cohesión dos contidos. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev	Coñece o proceso de produción de discursos orais	Observación, escala de valores	
		<ul style="list-style-type: none"> LCLB1.4.2. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos (entoación, pausas, ton, timbre, volume, etc.) a ollada, a colocación, a linguaxe corporal, a xestión de tempos e o emprego de axudas audiovisuais en calquera tipo de discurso. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev	Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos, a linguaxe temporal e a xestión de tempos.	Observación, escala de val	
		<ul style="list-style-type: none"> LCLB1.4.3. Recoñece os erros da produción oral propia e allea a partir da práctica habitual 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev	Recoñece os erros da produción oral propia e allea	Observación, escala de valores	

		da avaliación e autoavaliación, e propón solucións para melloralas.			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.5. Valoración da lingua oral como instrumento de aprendizaxe, como medio para transmitir coñecementos, ideas e sentimentos, e como ferramenta para regular a conduta. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.5. Valorar a lingua oral como instrumento de aprendizaxe, como medio para transmitir coñecementos, ideas e sentimentos, e como ferramenta para regular a conduta. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.5.1. Utiliza e valora a lingua como un medio para adquirir, procesar e transmitir novos coñecementos, para expresar ideas e sentimentos, e para regular a conduta. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev	Valora a lingua como medio para adquirir e expresar novas ideas.	Observación, escala de valores
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.6. Coñecemento, uso e aplicación das estratexias necesarias para falar en público e dos instrumentos de autoavaliación en prácticas orais formais ou informais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.6. Aprender a falar en público, en situacións formais ou informais, de xeito individual ou en grupo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.6.1. Realiza presentacións orais de forma individual ou en grupo, planificando o proceso de oralidade, organizando o contido, consultando fontes de información diversas, xestionando o tempo e transmitindo a información de xeito coherente, aproveitando vídeos, gravacións ou outros soportes dixitais. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev	Realiza presentacións orais planificando o que vai dicir.	Rúbrica
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.6.2. Realiza intervencións non planificadas, dentro da aula, analizando e comparando as similitudes e as diferenzas entre discursos formais e espontáneos. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev	Realiza intervencións orais non planificadas	Rúbrica
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.6.3. Incorpora progresivamente palabras propias do nivel formal da lingua nas súas prácticas orais. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev	Incorpora progresivamente palabras propias do nivel formal da lingua nas súas prácticas orais.	Rúbrica
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.6.4. Pronuncia con corrección e claridade, modulando e adaptando a súa mensaxe á finalidade da práctica oral. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev	Pronuncia con corrección e claridade.	Rúbrica
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.6.5. Resume oralmente exposicións, argumentacións, intervencións públicas, etc., recollendo as ideas principais e integrando a información en oracións que se relacionen lóxicamente e semanticamente. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev	Resume oralmente exposicións, argumentacións, intervencións públicas, etc., recollendo as ideas principais.	Rúbrica
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.6.6. Aplica os coñecementos gramaticais á avaliación e á mellora da expresión oral, recoñecendo en exposicións orais propias ou alleas as dificultades expresivas (incoherencias, repeticións, ambigüidades, impropiedades léxicas, pobreza 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev	Aplica os coñecementos gramaticais para avaliar a expresión oral	Rúbrica

		e repetición de conectores etc.).			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.7. Coñecemento, comparación, uso e valoración das normas de cortesía da comunicación oral que regulan as conversas espontáneas e outras prácticas discursivas orais propias dos medios de comunicación. Debate. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.7. Coñecer, comparar, usar e valorar as normas de cortesía nas intervencións orais propias da actividade educativa, tanto espontáneas como planificadas, e nas prácticas discursivas orais propias dos medios de comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.7.1. Coñece, valora e aplica as normas que rexen a cortesía na comunicación oral. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev	Coñece e aplica as normas que rexen a cortesía na comunicación oral.	Rúbrica
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.7.2. Analiza criticamente debates e faladoiros procedentes dos medios de comunicación, recoñecendo neles a validez dos argumentos e valorando criticamente a súa forma e o seu contido. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev	Analiza criticamente debates e faladoiros procedentes dos medios de comunicación.	Rúbrica
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.7.3. Participa activamente nos debates escolares, respectando as regras de intervención, interacción e cortesía que os regulan, utilizando unha linguaxe non discriminatória. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev	Participa nos debates escolares, respectando as regras de intervención, interacción e cortesía que os regulan, utilizando unha linguaxe non discriminatória.	Rúbrica
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.8. Creación de textos orais e audiovisuais que reproduzan situación reais ou imaxinarias de comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.8. Reproducir situacións reais ou imaxinarias de comunicación potenciando o desenvolvemento progresivo das habilidades sociais, a expresión verbal e non verbal, e a representación de realidades, sentimentos e emocións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.8.1. Dramatiza e improvisa situacións reais ou imaxinarias de comunicación. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev	Dramatiza e improvisa situacións reais ou imaxinarias de comunicación.	Rúbrica

BLOQUE 2.Comunicación escrita: ler e escribir

•					
Contidos mínimos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Temporalización	Grao mínimo de consecución de cada	Instrumentos de avaliación

				estándar	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Coñecemento e uso progresivo de técnicas e estratexias de comprensión escrita. ▪ B2.2. Lectura comprensiva, interpretación e valoración de textos escritos en relación cos ámbitos persoal, educativo, social e laboral. ▪ B2.3. Lectura, comprensión, interpretación e valoración de textos narrativos, descritivos, instrutivos, expositivos, argumentativos e dialogados. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Aplicar diferentes estratexias de lectura comprensiva e crítica de textos 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.1.1. Comprende textos de diversa índole pondo en práctica diferentes estratexias de lectura e autoavaliación da súa propia comprensión en función do obxectivo e o tipo de texto, actualizando coñecementos previos, traballando os erros de comprensión e construíndo o significado global do texto. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev	Interpreta correctamente o significado de diferentes tipos de texto.	Proba escrita
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.1.2. Localiza, relaciona e secuencia as informacións explícitas dos textos. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev	Responde a cuestións sobre a información dada nun texto.	Proba escrita
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.1.3. Infíre a información relevante dos textos, identificando a idea principal e as secundarias, e establecendo relacións entre elas. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev	Identifica a idea principal e as secundarias dun texto.	Proba escrita
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.1.4. Constrúe o significado global dun texto ou de frases do texto demostrando unha comprensión plena e detallada deste. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev	Responde a cuestións sobre o significado de frases concretas	Proba escrita
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.1.5. Fai conexións entre un texto e o seu contexto, integrándoo e avaliándoo criticamente, e realizando hipóteses sobre el. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev	Pon en relación o texto co seu contexto	Proba escrita
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.1.6. Comprende o significado de palabras propias do nivel culto da lingua que incorpora ao seu repertorio léxico, e recoñecendo a importancia de enriquecer o seu vocabulario para expresarse con exactitude e precisión. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev	Utiliza palabras propias do nivel culto da lingua	Proba escrita
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Coñecemento e uso progresivo de técnicas e estratexias de comprensión escrita. ▪ B2.2. Lectura comprensiva, interpretación e valoración de textos escritos en relación cos ámbitos persoal, educativo, social e laboral. ▪ B2.3. Lectura, comprensión, interpretación e valoración de textos 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2. Ler, comprender, interpretar e valorar textos escritos en diferentes soportes e formatos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.2.1. Recoñece e expresa o tema, as ideas principais, a estrutura e a intención comunicativa de textos escritos propios dos ámbitos persoal, educativo, social e laboral, e de relacións con organizacións, identificando a tipoloxía textual seleccionada (narración, exposición, etc.), a organización do contido e o formato utilizado. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev	Recoñece e expresa o tema, as ideas principais, a estrutura e a intención comunicativa de textos escritos propios dos ámbitos persoal, educativo, social e laboral.	Proba escrita
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.2.2. Identifica os trazos diferenciais 	1ª ev.		

narrativos, descritivos, instrutivos, expositivos, argumentativos e dialogados.		dos xéneros xornalísticos informativos e de opinión (noticias, reportaxes, editoriais, artigos e columnas, cartas á dirección, comentarios e crítica).	2ª ev. 3ª ev	Recoñece os trazos diferenciais dos xéneros xornalísticos informativos e de opinión.	Proba escrita
		▪ LCLB2.2.3. Comprende e explica os elementos verbais e os non verbais, e a intención comunicativa dun texto publicitario procedente dos medios de comunicación.	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev	Explica os elementos verbais e os non verbais, e a intención comunicativa dun texto publicitario	Proba escrita
		▪ LCLB2.2.4. Localiza informacións explícitas nun texto e relaciónas entre si e co contexto, secuencias e deduce informacións ou valoracións implícitas.	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev	Responde a cuestións sobre informacións dadas nos textos.	Proba escrita
		▪ LCLB2.2.5. Interpreta o sentido de palabras, expresións, frases ou pequenos fragmentos extraídos dun texto en función do seu sentido global.	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev	Comprende o sentido de frases do texto.	Proba escrita
		▪ LCLB2.2.6. Interpreta, explica e deduce a información dada en esquemas, mapas conceptuais, diagramas, gráficas, fotografías, etc.	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev	Responde a cuestións sobre a información dada en mapas, diagramas...	Proba escrita
▪ B2.4. Actitude progresivamente crítica e reflexiva ante a lectura.	▪ B2.3. Manifestar unha actitude crítica ante a lectura de calquera tipo de textos ou obras literarias a través dunha lectura reflexiva que permita identificar posturas de acordo ou desacordo, respectando sempre as opinións dos demais.	▪ LCLB2.3.1. Identifica e expresa as posturas de acordo e desacordo sobre aspectos parciais ou globais dun texto.	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev	Recoñece posturas sobre aspectos dun texto	Proba escrita Proba escrita
		▪ LCLB2.3.2. Elabora a súa propia interpretación sobre o significado dun texto.	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev	Deduce o significado dun texto	Proba escrita
		▪ LCLB2.3.3. Respecta as opinións das demais persoas.	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev	Respecta as opinións das demais persoas.	Observación, escala de valores
▪ B2.5. Utilización progresivamente autónoma das bibliotecas e das tecnoloxías da información e da comunicación como fontes de obtención de información.	▪ B2.4. Seleccionar os coñecementos que se obteñan das bibliotecas ou de calquera outra fonte de información impresa en papel ou dixital, integrándoos nun proceso de aprendizaxe continua.	▪ LCLB2.4.1. Utiliza de forma autónoma diversas fontes de información, integrando os coñecementos adquiridos nos seus discursos orais ou escritos.	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev	Usa as tecnoloxías e a biblioteca para obter información.	Observación, escala de valores

		<ul style="list-style-type: none"> LCLB2.4.2. Coñece e manexa habitualmente dicionarios impresos ou en versión dixital, dicionarios de dúbida e irregularidades da lingua, etc. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev	Usa dicionarios en versión impresa e dixital	Observación, escala de valores
		<ul style="list-style-type: none"> LCLB2.4.3. Coñece o funcionamento de bibliotecas (escolares, locais, etc.) e de bibliotecas dixitais, e é capaz de solicitar autonomamente libros, vídeos, etc. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev	É capaz de solicitar autonomamente libros, vídeos, etc.	Observación, escala de valores
<ul style="list-style-type: none"> B2.6. Coñecemento e uso das técnicas e as estratexias para a produción de textos escritos: planificación, obtención de datos, organización da información, redacción e revisión. B2.7. Produción de textos escritos e audiovisuais narrativos, descritivos, instrutivos, expositivos, argumentativos e dialogados. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.5. Aplicar progresivamente as estratexias necesarias para producir textos adecuados, coherentes e cohesionados. 	<ul style="list-style-type: none"> LCLB2.5.1. Aplica técnicas diversas para planificar os seus escritos (esquemas, árbores, mapas conceptuais etc.). 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev	Escribe esquemas antes de redactar un texto.	Rúbrica
		<ul style="list-style-type: none"> LCLB2.5.2. Redacta borradores de escritura. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev	Redacta borradores de escritura.	Rúbrica
		<ul style="list-style-type: none"> LCLB2.5.3. Escribe textos en diferentes soportes usando o rexistro adecuado, organizando as ideas con claridade, enlazando enunciados en secuencias lineais cohesionadas, e respectando as normas gramaticais e ortográficas. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev	Compón textos en diferentes soportes	Rúbrica
		<ul style="list-style-type: none"> LCLB2.5.4. Revisa o texto en varias fases para aclarar problemas co contido (ideas, estrutura, etc.) ou coa forma (puntuación, ortografía, gramática e presentación). 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev	Revisa o texto en varias fases	Rúbrica
		<ul style="list-style-type: none"> LCLB2.5.5. Avalía, utilizando guías, a súa propia produción escrita e a dos/das seus/súas compañeiros/as. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev	Usa guías para corrixir textos propios e alleos	Rúbrica
		<ul style="list-style-type: none"> LCLB2.5.6. Reescribe textos propios e alleos aplicando as propostas de mellora que se deducen da avaliación da produción escrita. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev	Corrixe e reescribe textos propios e alleos	Rúbrica
<ul style="list-style-type: none"> B2.8. Produción de textos escritos e audiovisuais propios dos ámbitos persoal, educativo, social e laboral. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.6. Escribir textos en relación co ámbito de uso. 	<ul style="list-style-type: none"> LCLB2.6.1. Redacta con claridade e corrección textos propios dos ámbitos persoal, educativo, social e laboral. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev	Redacta con claridade e corrección textos sinxelos propios dos ámbitos persoal, educativo, social e laboral.	Rúbrica
		<ul style="list-style-type: none"> LCLB2.6.2. Redacta con claridade e corrección textos narrativos, descritivos, instrutivos, expositivos e argumentativos, 	1ª ev. 2ª ev.	Redacta con claridade e corrección textos sinxelo de tipo narrativo, descritivos instrutivo, expositivo e	Rúbrica

		<p>adequándose aos trazos propios da tipoloxía seleccionada.</p> <p>▪ LCLB2.6.3. Utiliza variados organizadores textuais nos seus escritos.</p> <p>▪ LCLB2.6.4. Resume o contido de calquera tipo de texto, recollendo as ideas principais con coherencia e cohesión e expresándoas cun estilo propio, evitando reproducir literalmente as palabras do texto.</p> <p>▪ LCLB2.6.5. Realiza esquemas e mapas conceptuais que estruturen o contido dos textos traballados.</p> <p>▪ LCLB2.6.6. Explica por escrito o significado dos elementos visuais que poidan aparecer nos textos (gráficas, imaxes, etc.).</p>	<p>3ª ev</p> <p>1ª ev. 2ª ev. 3ª ev</p> <p>1ª ev. 2ª ev. 3ª ev</p> <p>1ª ev. 2ª ev. 3ª ev</p> <p>1ª ev. 2ª ev. 3ª ev</p>	<p>argumentativo</p> <p>Utiliza variados organizadores textuais nos seus escritos.</p> <p>Resume o contido de calquera tipo de texto</p> <p>Realiza esquemas e mapas conceptuais que estruturen o contido dos textos traballados.</p> <p>Explica por escrito o significado de elementos visuais</p>	<p>Rúbrica</p> <p>Rúbrica</p> <p>Rúbrica</p>
<p>▪ B2.9. Interese pola composición escrita como fonte de información e aprendizaxe, como forma de comunicar as experiencias e os coñecementos propios, e como instrumento de enriquecemento persoal e profesional.</p>	<p>▪ B2.7. Valorar a importancia da lectura e a escritura como ferramentas de adquisición das aprendizaxes e como estímulo do desenvolvemento persoal.</p>	<p>▪ LCLB2.7.1. Produce textos diversos recoñecendo na escritura o instrumento que é capaz de organizar o seu pensamento.</p> <p>▪ LCLB2.7.2. Utiliza nos seus escritos palabras propias do nivel formal da lingua que incorpora ao seu repertorio léxico, e recoñece a importancia de enriquecer o seu vocabulario para expresarse oralmente e por escrito con exactitude e precisión.</p> <p>▪ LCLB2.7.3. Valora e incorpora progresivamente unha actitude creativa ante a lectura e a escritura.</p> <p>▪ LCLB2.7.4. Coñece e utiliza ferramentas das tecnoloxías da información e da comunicación, participando, intercambiando opinións, comentando e valorando escritos alleos, ou escribindo e dando a coñecer os seus propios.</p>	<p>1ª ev. 2ª ev. 3ª ev</p> <p>1ª ev. 2ª ev. 3ª ev</p> <p>1ª ev. 2ª ev. 3ª ev</p> <p>1ª ev. 2ª ev. 3ª ev</p>	<p>Produce textos diversos recoñecendo na escritura o instrumento que é capaz de organizar o seu pensamento.</p> <p>Utiliza nos seus escritos palabras propias do nivel formal da lingua que incorpora ao seu repertorio léxico</p> <p>Disfruta lendo e redactando textos</p> <p>Coñece e usa ferramentas das tecnoloxías e da información, opinando sobre textos propios e alleos.</p>	<p>Rúbrica</p> <p>Rúbrica</p> <p>observación</p> <p>Observación, escala de valores</p>

BLOQUE 3. Coñecemento da lingua

Contidos mínimos	Cráterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Temporalización	Grao mínimo de consecución de cada estándar	Instrumentos de avaliación
<ul style="list-style-type: none"> B3.1. Observación, reflexión e explicación dos valores expresivos e do uso das categorías gramaticais, con especial atención ao adxectivo, aos tipos de determinantes e aos pronomes. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.1. Recoñecer e explicar os valores expresivos que adquiren determinadas categorías gramaticais en relación coa intención comunicativa do texto onde aparecen, con especial atención a adxectivos, determinantes e pronomes. 	<ul style="list-style-type: none"> LCLB3.1.1. Explica os valores expresivos que adquiren algúns adxectivos, determinantes e pronomes en relación coa intención comunicativa do texto onde aparecen. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev	Recoñece os valores expresivos que adquiren as diferentes categorías gramaticais	Proba escrita
<ul style="list-style-type: none"> B3.2. Observación, reflexión e explicación dos valores expresivos e do uso das formas verbais en textos con diferente intención comunicativa. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.2. Recoñecer e explicar os valores expresivos que adquiren as formas verbais en relación coa intención comunicativa do texto onde aparecen. 	<ul style="list-style-type: none"> LCLB3.2.1. Recoñece e explica os valores expresivos que adquiren as formas verbais en relación coa intención comunicativa do texto onde aparecen. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev	Recoñece e explica os valores expresivos que adquiren as formas verbais en relación coa intención comunicativa do texto onde aparecen.	Proba escrita
<ul style="list-style-type: none"> B3.3. Observación, reflexión e explicación do uso expresivo dos prefixos e sufixos, recoñecendo os que teñen orixe grega e latina, explicando o significado que lle achegan á raíz léxica e a súa capacidade para a formación e a creación de novas palabras. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.3. Recoñecer e explicar o significado dos principais prefixos e sufixos, e as súas posibilidades de combinación para crear novas palabras, identificando os que proceden do latín e do grego. 	<ul style="list-style-type: none"> LCLB3.3.1. Recoñece os procedementos para a formación de palabras novas e explica o valor significativo dos prefixos e dos sufixos. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev	Coñece os procedementos para a formación de palabras novas e explica o valor dos prefixos e dos sufixos	Proba escrita
		<ul style="list-style-type: none"> LCLB3.3.2. Forma substantivos, adxectivos, verbos e adverbios a partir doutras categorías gramaticais, utilizando diversos procedementos lingüísticos. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev		Forma palabras a partir doutras categorías gramaticais, utilizando diversos procedementos lingüísticos.
		<ul style="list-style-type: none"> LCLB3.3.3. Coñece o significado dos principais prefixos e sufixos de orixe 	1ª ev. 2ª ev.	Coñece o significado dos principais prefixos e sufixos de orixe gregolatina	Proba escrita

		grecolatina e utilízaos para deducir o significado de palabras descoñecidas.	3ª ev	e utilízaos para deducir o significado de palabras descoñecidas	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.4. Observación, reflexión e explicación dos niveis de significado de palabras e expresións no discurso oral ou escrito. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.4. Identificar os niveis de significado de palabras ou expresións en función da intención comunicativa do discurso oral ou escrito onde aparecen. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.4.1. Explica todos os valores expresivos das palabras que gardan relación coa intención comunicativa do texto onde aparecen. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev	Coñece os valores expresivos dalgunhas palabras nun texto	Proba escrita
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.4.2. Explica con precisión o significado de palabras, e usa a acepción adecuada en relación ao contexto en que aparecen. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev	Responde correctamente a preguntas acerca do significado de palabras en función do contexto	Proba escrita
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.5. Manexo de dicionarios e outras fontes de consulta en papel e formato dixital sobre a normativa e o uso non normativo das palabras, e interpretación das informacións lingüísticas que proporcionan os dicionarios da lingua (gramaticais, semánticas, rexistro e uso). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.5. Usar correcta e eficazmente os dicionarios e outras fontes de consulta, tanto en papel como en formato dixital, para resolver dúbidas sobre o uso correcto da lingua e para progresar na aprendizaxe autónoma. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.5.1. Utiliza os dicionarios e outras fontes de consulta en papel e formato dixital, resolve eficazmente as súas dúbidas sobre o uso correcto da lingua e progresa na aprendizaxe autónoma. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev	Usa os dicionarios para entender o significado dalgunhas palabras	Observación, escala de valores
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.6. Observación, reflexión e explicación dos límites sintácticos e semánticos da oración simple e a composta, das palabras que relacionan os grupos que forman parte desta e dos seus elementos constitutivos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.6. Explicar e describir os trazos que determinan os límites oracionais para recoñecer a estrutura das oracións compostas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.6.1. Transforma e amplía oracións simples en oracións compostas, usando conectores e outros procedementos de substitución para evitar repeticións. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev	Usa os conectores textuais para crear oracións subordinadas	Proba escrita
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.6.2. Recoñece a palabra nuclear que organiza sintacticamente e semanticamente un enunciado, así como os elementos que se agrupan arredor dela. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev	Recoñece a estrutura sintáctica dos textos	Proba escrita
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.6.3. Recoñece a equivalencia semántica e funcional entre o adxectivo, o substantivo e algúns adverbios con oracións de relativo, substantivas e adverbiais respectivamente, transformando e ampliando adxectivos, substantivos e adverbios en oracións subordinadas e inseríndoas como constituíntes doutra oración. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev	Substitue os sustantivos, adxectivos e adverbios por oracións subordinadas	Proba escrita
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.6.4. Utiliza de forma autónoma textos 	1ª ev.	Utiliza de forma autónoma textos da vida cotiá para a observación,	Observación, escala de valores

		da vida cotiá para a observación, reflexión e explicación sintáctica.	2ª ev. 3ª ev	reflexión e explicación sintáctica.	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.7. Coñecemento, uso e valoración das normas ortográficas e gramaticais, recoñecendo o seu valor social e a necesidade de cinguirse a elas na escritura para obter unha comunicación eficiente. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.7. Aplicar os coñecementos sobre a lingua para resolver problemas de comprensión e expresión de textos orais e escritos e para a revisión progresivamente autónoma dos textos propios e alleos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.7.1. Revisa os seus discursos orais e escritos aplicando correctamente as normas ortográficas e gramaticais, recoñecendo o seu valor social para obter unha comunicación eficiente. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev	Revisa os seus discursos orais e escritos aplicando correctamente as normas ortográficas e gramaticais,	Observación, escala de valores
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.8. Observación, reflexión, explicación e uso dos trazos característicos que permiten diferenciar e clasificar os xéneros textuais, con especial atención aos discursos expositivos e argumentativos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.8. Identificar e explicar as estruturas dos xéneros textuais, con especial atención ás estruturas expositivas e argumentativas, para utilizalas nas súas producións orais e escritas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.8.1. Identifica e explica as estruturas dos xéneros textuais, con especial atención ás expositivas e argumentativas, e utilizaas nas propias producións orais e escritas. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev	Identifica e explica as estruturas dos xéneros textuais, e utilizaas nas propias producións orais e escritas	Proba escrita
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.8.2. Coñece os elementos da situación comunicativa que determinan os usos lingüísticos (tema, propósito, destinatario, xénero textual, etc.). 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev	Identifica os elementos da situación comunicativas	Proba escrita
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.8.3. Describe os trazos lingüísticos máis sobresalientes de textos expositivos e argumentativos, relacionándoos coa intención comunicativa e o contexto en que se producen. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev	Diferencia as características dos textos expositivos e argumentativos	Proba escrita
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.8.4. Recoñece nun texto os procedementos lingüísticos para a expresión da subxectividade, e utilizaos nas producións propias. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev	Recoñece a intención do emisor nos textos.	Proba escrita
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.9. Observación, reflexión e explicación do uso de conectores textuais e dos principais mecanismos de referencia interna, tanto gramaticais (substitucións pronominais) como léxicos (elipses e substitucións mediante sinónimos e hiperónimos). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.9. Recoñecer en textos de diversa índole e usar nas producións propias orais e escritas os conectores textuais e os principais mecanismos de referencia interna, tanto gramaticais como léxicos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.9.1. Recoñece e utiliza a substitución léxica como un procedemento de cohesión textual. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev	Usa a substitución léxica.	Rúbrica
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.9.2. Identifica, explica e usa distintos tipos de conectores de causa, consecuencia, condición e hipótese, así como os mecanismos gramaticais e léxicos de referencia interna que proporcionan cohesión a un texto. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev	Identifica e usa diferentes conectores textuais	Rúbrica
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.10. Coñecemento dos rexistros e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.10. Recoñecer e utilizar os 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.10.1. Recoñece os rexistros 	1ª ev.	Recoñece os rexistros lingüísticos	Proba escrita

dos factores que inciden no uso da lingua en distintos ámbitos sociais, e valoración da importancia de utilizar o rexistro adecuado segundo as condicións da situación comunicativa.	rexistros lingüísticos en función dos ámbitos sociais, valorando a importancia de utilizar o rexistro adecuado a cada momento.	lingüísticos en textos orais ou escritos en función da intención comunicativa e do seu uso social.	2ª ev. 3ª ev	en textos orais ou escritos	Observación, escala de valores
		▪ LCLB3.10.2. Valora a importancia de utilizar o rexistro adecuado a cada situación comunicativa, e aplícao nos seus discursos orais e escritos.	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev		
▪ B3.11. Participación en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensións sobre libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, e relacionados cos elementos transversais, evitando estereotipos lingüísticos ou culturais.	▪ B3.11. Participar en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensións sobre libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, e relacionados cos elementos transversais, evitando estereotipos lingüísticos ou culturais.	▪ LCLB3.11.1. Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensións sobre libros e películas, obras de teatro, etc.) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evita estereotipos lingüísticos ou culturais, e valora as competencias que posúe como persoa plurilingüe.	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev	Participa en proxectos nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evita estereotipos lingüísticos ou culturais, e valora as competencias que posúe como persoa plurilingüe.	Observación, escala de valores
▪ B3.12. Identificación e progresiva utilización dos coñecementos sobre as linguas para desenvolver unha competencia comunicativa integrada.	▪ B3.12. Reflexionar sobre o sistema e as normas de uso das linguas, mediante a comparación e a transformación de textos, enunciados e palabras, e utilizar estes coñecementos para solucionar problemas de comprensión e para a produción de textos.	▪ LCLB3.12.1. Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e a produción dos textos traballados en calquera das outras.	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev	Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e a produción dos textos traballados en calquera das outras.	Observación, escala de valores

BLOQUE 4. Educación literaria

•					
•					
Contidos mínimos	Crterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Temporalización	Grao mínimo de consecución de cada estándar	Instrumentos de avaliación

<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Lectura libre de obras da literatura española e universal, e da literatura xuvenil, como fonte de pracer, de enriquecemento persoal e de coñecemento do mundo, para lograr o desenvolvemento dos seus propios gustos e intereses literarios, e a súa autonomía de lectura. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Favorecer a lectura e comprensión de obras literarias da literatura española e universal de todos os tempos e da literatura xuvenil. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB4.1.1. Le e comprende cun grao crecente de interese e autonomía obras literarias próximas aos seus gustos e ás súas afeccións. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev	Le e comprende cun grao crecente de interese e autonomía obras literarias próximas aos seus gustos e ás súas afeccións.	Proba escrita
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB4.1.2. Valora algunha das obras de lectura libre, resumindo o contido, explicando os aspectos que máis chamaron a súa atención e o que a lectura lle achegou como experiencia persoal. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev	Valora algunha das obras de lectura libre, explicando os aspectos que máis chamaron a súa atención	Observación, escala de valores
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB4.1.3. Desenvolve progresivamente o seu propio criterio estético perseguindo como única finalidade o pracer pola lectura. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev	Manifesta progresivamente o seu agrado por ler.	Observación, escala de valores
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Lectura libre de obras da literatura española e universal, e da literatura xuvenil, como fonte de pracer, de enriquecemento persoal e de coñecemento do mundo, para lograr o desenvolvemento dos seus propios gustos e intereses literarios, e a súa autonomía de lectura. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.2. Promover a reflexión sobre a conexión entre a literatura e o resto das artes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB4.2.1. Desenvolve progresivamente a capacidade de reflexión observando, analizando e explicando a relación existente entre manifestacións artísticas de todas as épocas (música, pintura, cine, etc.) 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev	Analiza a relación entre diferentes manifestacións artísticas	Proba escrita
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB4.2.2. Recoñece e comenta o mantemento ou a evolución de personaxes-tipo, temas e formas ao longo dos diversos periodos histórico-literarios, ata a actualidade. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev	Recoñece a permanencia e evolución de personaxes tipo ao longo dos diferente periodos literarios	Proba escrita
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB4.2.3. Compara textos literarios e pezas dos medios de comunicación que respondan a un mesmo tópico, observando e explicando os puntos de vista segundo o medio, a época ou a cultura, e valorando e criticando o que le ou ve. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev	Compara textos literarios e pezas dos medios de comunicación que respondan a un mesmo tópico,	Proba escrita
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Lectura libre de obras da literatura española e universal, e da 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.3. Fomentar o gusto e o hábito pola lectura en todas as súas 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB4.3.1. Fala na clase dos libros e comparte as súas impresións cos/coas 	1ª ev. 2ª ev.	Participa nos coloquios acerca de lecturas literarias	Observación, escala de valores

literatura xuvenil, como fonte de pracer, de enriquecemento persoal e de coñecemento do mundo, para lograr o desenvolvemento dos seus propios gustos e intereses literarios, e a súa autonomía de lectura.	vertentes: como fonte de acceso ao coñecemento e como instrumento de lecer e diversión que permite explorar mundos diferentes aos nosos, reais ou imaxinarios.	compañeiros/as.	3ª ev	Traballa en equipo determinados aspectos das lecturas propostas	Observación, escala de valores
		<ul style="list-style-type: none"> LCLB4.3.2. Traballa en equipo determinados aspectos das lecturas propostas ou seleccionadas polos alumnos, investigando e experimentando de forma progresivamente autónoma. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev		
		<ul style="list-style-type: none"> LCLB4.3.3. Le en voz alta, modulando e adecuando a voz, apoiándose en elementos da comunicación non verbal e potenciando a expresividade verbal. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev		
<ul style="list-style-type: none"> B4.2. Aproximación ás obras máis representativas da literatura española desde o século XVIII aos nosos días a través da lectura e a explicación de fragmentos significativos e, de ser o caso, obras completas. Reflexión e superación de estereotipos de xénero, clase, crenzas, etc. 	<ul style="list-style-type: none"> B4.4. Comprender textos literarios representativos desde o século XVIII aos nosos días, recoñecendo a intención do/da autor/a, o tema e os trazos propios do xénero ao que pertence, e relacionando o seu contido co contexto sociocultural e literario da época, ou doutras épocas, e expresando a relación con xuízos persoais razoados. 	<ul style="list-style-type: none"> LCLB4.4.1. Le e comprende unha selección de textos literarios representativos da literatura desde o século XVIII aos nosos días, identificando o tema, resumindo o seu contido e interpretando a linguaxe literaria. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev	Le e comprende unha selección de textos literarios representativos da literatura desde o século XVIII aos nosos días, identificando o tema, resumindo o seu contido e interpretando a linguaxe literaria	Proba escrita
		<ul style="list-style-type: none"> LCLB4.4.2. Expresa a relación entre o contido da obra, a intención do/da autor/a e o contexto, e o mantemento de temas e formas, emitindo xuízos persoais razoados. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev		
<ul style="list-style-type: none"> B4.3. Redacción de textos de intención literaria a partir da lectura de textos do século XX, utilizando as convencións formais do xénero seleccionado e con intención lúdica e creativa. 	<ul style="list-style-type: none"> B4.5. Redactar textos persoais de intención literaria seguindo as convencións do xénero, con intención lúdica e creativa. 	<ul style="list-style-type: none"> LCLB4.5.1. Redacta textos persoais de intención literaria a partir de modelos dados, seguindo as convencións do xénero e con intención lúdica e creativa. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev	Escribe textos persoais de intención literaria sinxelos a partir de modelos dados	Rúbrica
		<ul style="list-style-type: none"> LCLB4.5.2. Desenvolve o gusto pola escritura como instrumento de comunicación capaz de analizar e regular os seus propios sentimentos. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev		

<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.4. Consulta de fontes de información variadas para a realización de traballos e a cita adecuada destas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.6. Consultar e citar adecuadamente fontes de información variadas para realizar un traballo educativo en soporte impreso ou dixital sobre un tema do currículo de literatura, adoptando un punto de vista crítico e persoal, e utilizando as tecnoloxías da información. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB4.6.1. Consulta e cita adecuadamente varias fontes de información para desenvolver por escrito, con rigor, claridade e coherencia, un tema relacionado co currículo de Literatura. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev	Consulta e cita adecuadamente varias fontes de información para desenvolver por escrito, un tema relacionado co currículo de Literatura.	Observación, escala de valores
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB4.6.2. Achega nos seus traballos escritos ou orais conclusións e puntos de vista persoais e críticos sobre as obras literarias, expresándose con rigor, claridade e coherencia. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev	Valora criticamente obras literarias.	Rúbrica
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB4.6.3. Utiliza recursos variados das tecnoloxías da información e da comunicación para a realización dos seus traballos educativos. 	1ª ev. 2ª ev. 3ª ev	Utiliza recursos variados das tecnoloxías da información e da comunicación para a realización dos seus traballos educativos.	Observación, escala de valores

5.CONCRECIÓNS METODOLÓXICAS QUE REQUIRE A MATERIA.

5.1.PRINCIPIOS METODOLÓXICOS XERAIS

Traballar de maneira competencial na aula supón un cambio metodolóxico importante; o docente pasa a ser un xestor de coñecemento do alumnado e o alumno o adquire un maior grado de protagonismo.

En concreto, na área de Lingua Castelá e Literatura, ao ser esta unha das denominadas materias instrumentais, o traballo do docente ten dous obxectivos fundamentais: a consecución de obxectivos curriculares a través dos contidos do currículo e o desenvolvemento de habilidades que favorezan a aprendizaxe dos alumnos noutras áreas.

Neste proceso é necesario o **entrenamiento individual e o traballo reflexivo** de procedementos básicos da asignatura: a comprensión lectora, a expresión oral e escrita e a argumentación, que son obviamente extrapolables a outras áreas e contextos de aprendizaxes.

Nalgúns aspectos da área, fundamentalmente en aqueles que persiguen as habilidades de comunicación entre iguais e o desenvolvemento da expresión e comprensión oral, o **traballo en grupo colaborativo** aporta, ademáis do entrenamento de habilidades sociais básicas e o enriquecemento personal desde a diversidade, unha plataforma inmejorable para entrenar a competencia comunicativa.

Desde o coñecemento da diversidade da aula e en resposta ás múltiples intelixencias predominantes nos alumnos, o desenvolvemento de actividades desde **teoría das intelixencias múltiples** facilita que tódolos alumnos podan chegar a comprender os contidos que pretendemos adquirir para o desenvolvemento dos obxectivos de aprendizaxe.

Na área de Lingua Castelá e Literatura, é indispensable a **vinculación a contextos reais**, e a aplicación dos conceptos máis abstractos para mellorar o desenvolvemento lingüístico do alumno. Para elo, as tarefas competenciais propostas facilitarán este aspecto e permitirán a contextualización de aprendizaxes en situacións cotidianas e cercanas aos alumnos.

5.2. ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS ESPECÍFICAS DERIVADAS DA SITUACIÓN CREADA POLO COVID

Estamos a vivir unha situación excepcional que pode provocar diferentes escenarios: confinamento dalgunha aula na casa, confinamento da profesora de lingua pero non dos alumnos, confinamento dalgúns alumnos determinados pero non do resto da clase, etc... polo que a metodoloxía ten que adaptarse a estas circunstancias.

A AULA VIRTUAL será o recurso utilizado como vía de comunicación cos alumnos e como vehículo de aprendizaxe, independentemente de que a clase sexa presencial, é dicir, as profesoras colgarán semanalmente as indicacións sobre o que se vai traballar nas sesións dese período. Esas indicacións poden incluír os materiais necesarios para o desenvolvemento das sesións: apuntes, fichas con exercicios, videotutoriais sobre o tema e enlaces a exercicios virtuais ou ao libro EDIXGAL (no caso de 1º e 2º). Aínda que a clase sexa presencial, a AULA VIRTUAL será unha ferramenta fundamental xa que permite descargar os materiais, e telos na pantalla reducindo, na medida do posible, o uso de fotocopias en papel.

No caso de que algún alumno non poda asistir ás clases temporalmente, as profesoras enviaranlle un correo coas instrucións para traballar eses días (aínda que estean na aula virtual) e facilitaranlle os arquivos se non os podesen descargar da Aula Virtual. Se toda a clase está confinada ou a profesora dese curso non pode dar clase presencial, enviará un correo a todo o alumnado afectado coas instrucións, mesmo coas indicacións dunha posible sesión “on line”.

Para garantir o dereito á educación do alumnado que non poida seguir a ensinanza telemática, as profesoras contarán con apuntes, fichas e materiais diversos en papel para que a familia poda recollelos na secretaría do centro, despois de enviarlles un correo coas instrucións pertinentes.

6.MATERIAIS E RECURSOS QUE SE VAN UTILIZAR.

Nos cursos de 1º e 2º traballaremos este curso cos libros dixitais NETEX e EDEBÉ xa que o noso centro está adscrito ao proxecto EDIXGAL; nos outros cursos, os libros que seguiremos serán os seguintes:

Lengua y Literatura, 3º ESO, SERIE LIBRO ABIERTO, de Santillana

Contaremos tamén co recurso imprescindible da AULA VIRTUAL, na que estarán colgados tanto os materiais e apuntes empregados na aula como outro tipo de recursos (videotitoriais, enlaces, exercicios virtuais...)

7.CRITERIOS SOBRE A AVALIACIÓN, CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN DO ALUMNADO.

7.1.ENSINO PRESENCIAL

Os procedementos para avaliar serviranse de:

- A **observación directa do traballo da clase**: en xeral, os exercicios propóñense para realizar na clase de modo que o profesor poida constatar que é o propio alumno quen os realiza e observar quen demostra maior ou menor capacidade á hora de aplicar os contidos teóricos. Fóra do horario escolar as súas tarefas centraranse en actividades de reforzo ou ampliación, lectura das obras propostas ou actividades que exixan materiais e recursos de fóra da aula (consultas en bibliotecas ou na rede, por exemplo).
- A **autoavaliación**: en datas próximas aos exames dedicarase unha sesión a actividades de repaso similares ás que han de responder na proba e que os propios alumnos puntuarán de forma individualizada. Por outro lado, sempre que se deseñe algunha tarefa, o alumno debe coñecer de antemán que aspectos van ser avaliados, para que sexa consciente en todo momento da súa propia avaliación.
- A **coavaliación**: nos traballos en equipo os alumnos incluírán de forma conxunta unha valoración das dificultades con que se atoparon e dos resultados obtidos.
- A **análise das tarefas desenvolvidas**: as actividades diarias serán corrixiadas na clase polo profesor vendo se os alumnos van asimilando os conceptos e procedementos. Tamén se valorará o grao de participación e a actitude dos alumnos cara á materia.
  - A corrección de probas específicas: cos exames e os traballos, o profesor observa de maneira individual os coñecementos adquiridos polos alumnos e a súa posta en práctica, así como a súa actitude en canto á corrección, adecuada presentación e interese na súa realización.

Instrumentos

- Probas escritas específicas (para avaliar algúns estándares dos bloques 2,3 e 4). As probas constarán de diferentes apartados no que se avaliarán estándares dos diferentes bloques.

- Rúbrica (para avaliar as actividades dos bloque de 2 e 4, *Ler e escribir e Educación literaria*). As rúbricas serven para avaliar as tarefas relativas a composición de textos, análise de lecturas resumos,)
- Observación sistemática e fichas de rexistro (para avaliar o bloque 1, referido a *Escoitar e Falar* e aqueles estándares que fagan referencia a súa forma de traballar na clase (planificación dos escritos, valoración da creación literaria, uso das tecnoloxías. pequenas dramatizacións, traballos na aula, ortografía.....)

Criterios de cualificación

Probas escritas	70%
Tareas para entregar, traballos na aula, exposicións, libros de lectura, ortografía...	30%

Ó longo do curso realizaranse dúas probas por trimestre á media das cales se lle asignará unha porcentaxe do 70% da nota global da avaliación. O resto das notas obtidas por medio das rúbricas e as fichas de rexistro farán media entre si e suporán o 30% da nota.

A avaliación será continua, é dicir, en cada proba trimestral avaliaranse estándares de aprendizaxe xa avaliados o trimestre anterior, sobre todo os referidos a gramática e sintaxe. Só se avaliarán de forma illada os contidos relativos ó bloque de literatura. Si se considera que o porcentaxe de alumnos suspensos nalgunha avaliación é elevado ou si os alumnos manifestan interés en recuperar a materia, poderanse facer probas de recuperación, pero tendo en conta que suporá o 70 % da nota, polo que, para poder obter máis puntuación deberá ler os libros de lectura obrigatoria e entregar as tarefas que non foran feitas na clase.

Reforzo e ampliación

Os alumnos que teñan dificultades para seguir a materia, recibirán reforzo naqueles aspectos que se consideren necesarios; o reforzo consistirá na entrega de fichas con exercicios que repasen os coñecementos tratados na clase, exercicios de adquisición de técnicas de estudo ou de ortografía.

No caso de ensino non presencial, estas fichas serán entregadas a través da Aula Virtual, onde haberá un apartado de ACTIVIDADES DE REFORZO

Por outro lado, os profesores tamén deberán ter preparadas actividades de investigación ou ampliación de coñecementos para aqueles alumnos que, tendo adquiridos a maior parte dos contidos do curso, mostren unha actitude positiva hacia a materia e presenten inquietudes por superarse. Na Aula Virtual tamén haberá unha carpeta con ACTIVIDADES DE AMPLIACIÓN

Notas

Para a obtención da calificación global da asignatura a final de curso, realizarase unha media ponderada das notas correspondentes a cada avaliación, segundo a seguinte porcentaxe:

20 % - Nota do primeiro trimestre

30 % - Nota do segundo trimestre

50 % - Nota do terceiro trimestre.

Os alumnos que non alcancen a calificación de 5 poderán presentarse a un examen final ou ben de toda a materia ou ben daqueles contidos non superados (cada alumno será informado previamente dos contidos do seu examen) e poderán entregar totalas tarefas que non foran entregadas durante o curso.

Os alumnos que non superen a asignatura en xuño, realizarán unha proba extraordinaria en setembro de toda a materia; os profesores lles entregarán en xuño aos alumnos modelos de examen de setembro, así como e fichas e pautas para que repasen os contidos e as tarefas das que se van avaliar.

7.1.ENSINO SEMIPRESENCIAL

A situación máis probable que se pode presentar é a de que os alumnos dunha aula ou algún deles, teñan que seguir esporádicamente o curso de maneira telemática, aínda que a maior parte do curso sexa presencial.

Os procedementos para avaliar serviranse de:

- A **observación directa do traballo da clase** combinada coa **observación directa** do traballo da **AULA VIRTUAL**
- A **autoavaliación**: en datas próximas aos exames dedicarase unha sesión a actividades de repaso similares ás que han de responder na proba e que os propios alumnos puntuarán de forma individualizada. Por outro lado, sempre que se deseñe algunha tarefa, o alumno debe coñecer de antemán que aspectos van ser avaliados, para que sexa consciente en todo momento da súa propia avaliación. **Se as tarefas son virtuais**, nalgunhas das actividades propostas, o alumno recibirá un audio coas explicacións oportunas para que sexa o propio alumno o que atope os erros que tivo para que os corrixa e o reenvíe de novo xa sen erros.
- A **análise das tarefas desenvolvidas**: as actividades diarias serán corrixidas na clase polo profesor ou, no caso do ensino non presencial, a través da Aula Virtual (ou ben a través dun audio enviado por correo electrónico de forma individual a cada alumno) , vendo se os alumnos van asimilando os conceptos e procedementos. Tamén se valorará o grao de participación e a actitude dos alumnos cara á materia.
- A **corrección de probas específicas**: cos exames e os traballos, así como a través das tarefas enviadas por medio da Aula Virtual, o profesor observa de maneira individual os coñecementos adquiridos polos alumnos e a súa posta en práctica, así como a súa actitude en canto á corrección, adecuada presentación e interese na súa realización. Os alumnos, no caso de ensino virtual, recibirán as actividades corrixidas para que sexan conscientes de como está desenvolvéndose o seu proceso de aprendizaxe.

Instrumentos

- Probas escritas específicas (para avaliar algúns estándares dos bloques 2,3 e 4). As probas constarán de diferentes apartados no que se avaliarán estándares dos diferentes bloques. No caso de que os alumnos non podan facer as probas de xeito presencial, serán feitas a través da Aula Virtual
- Rúbrica (para avaliar as actividades dos bloque de 2 e 4, *Ler e escribir e Educación literaria*). As rúbricas serven para avaliar as tarefas relativas a composición de textos, análise de lecturas resumos,)
- Observación sistemática e fichas de rexistro (para avaliar o bloque 1, referido a *Escoitar e Falar* e aqueles estándares que fagan referencia a súa forma de traballar na clase ou na casa (planificación dos escritos, valoración da creación literaria, uso das tecnoloxías. pequenas dramatizacións, traballos na aula, ortografía...))

Criterios de cualificación

Probas escritas	70%
Tarefas para entregar, traballos na aula, exposicións, libros de lectura, ortografía...	30%

(No caso de que predomine o ensino non presencial ou que os alumnos non podan facer os exames de xeito presencial, a entrega de tarefas pasará a ser o 100% da nota)

Ó longo do curso realizaranse dúas probas por trimestre á media das cales se lle asignará unha porcentaxe do 70% da nota global da avaliación. O resto das notas obtidas por medio das rúbricas e as fichas de rexistro farán media entre si e suporán o 30% da nota.

A avaliación será continua, é dicir, en cada proba trimestral avaliaranse estándares de aprendizaxe xa avaliados o trimestre anterior, sobre todo os referidos a gramática e sintaxe. Só se avaliarán de forma illada os contidos relativos ó bloque de literatura. Si se considera que o porcentaxe de alumnos suspensos nalgunha avaliación é elevado ou si os alumnos manifestan interese en recuperar a materia, poderanse facer probas de recuperación, pero tendo en conta que suporá o 70 % da nota, polo que, para poder obter máis puntuación deberá ler os libros de lectura obrigatoria e entregar as tarefas que non foran feitas na clase.

Reforzo e ampliación

Os alumnos que teñan dificultades para seguir a materia, recibirán reforzo naqueles aspectos que se consideren necesarios; o reforzo consistirá na entrega de fichas con exercicios que repasen os coñecementos tratados na clase, exercicios de adquisición de técnicas de estudo ou de ortografía.

No caso de ensino non presencial, estas fichas serán entregadas a través da Aula Virtual, onde haberá un apartado de ACTIVIDADES DE REFORZO

Por outro lado, os profesores tamén deberán ter preparadas actividades de investigación ou ampliación de coñecementos para aqueles alumnos que, tendo adquiridos a maior parte dos contidos do curso, mostren unha actitude positiva hacia a materia e presenten inquietudes por superarse. Na Aula Virtual tamén haberá unha carpeta con ACTIVIDADES DE AMPLIACIÓN

Notas

Para a obtención da calificación global da asignatura a final de curso, realizarase unha media ponderada das notas correspondentes a cada avaliación, segundo a seguinte porcentaxe:

20 % - Nota do primeiro trimestre

30 % - Nota do segundo trimestre

50 % - Nota do terceiro trimestre.

Os alumnos que non alcancen a calificación de 5 poderán presentarse a un examen final ou ben de toda a materia ou ben daqueles contidos non

superados (cada alumno será informado previamente dos contidos do seu examen) e poderán entregar todas as tarefas que non foran entregadas durante o curso.

Os alumnos que non superen a asignatura en xuño, realizarán unha proba extraordinaria en setembro de toda a materia; os profesores lles entregarán en xuño aos alumnos modelos de examen de setembro, así como e fichas e pautas para que repasen os contidos e as tarefas das que se van avaliar.

7.3. ENSINO NON PRESENCIAL

Os procedementos para avaliar serviránse de:

-A **observación directa** do traballo da **AULA VIRTUAL**

- A **análise das tarefas desenvolvidas**: as actividades propostas serán corrixiadas individualmente polo profesor vendo se os alumnos van asimilando os conceptos e procedementos. Tamén se valorará o grao de participación e a actitude dos alumnos cara á materia.

- A **corrección de tarefas específicas**: coas tarefas enviadas, o profesor observa de maneira individual os coñecementos adquiridos polos alumnos e a súa posta en práctica, así como o seu interese na súa realización. Os alumnos recibirán as actividades corrixiadas para que sexan conscientes de como está desenvolvéndose o seu proceso de aprendizaxe.

- A **autoavaliación**, nalgunhas das actividades propostas, o alumno recibirá un audio coas explicacións oportunas para que sexa o propio alumno o que atope os erros que tivo para que os corrixa e o reenvíe de novo xa sen erros.

Instrumentos

- Cuestionarios específicos (para avaliar algúns estándares dos bloques 2, 3 e 4).
- Rúbrica (para avaliar as actividades dos bloques 1, 2, e 4, *Escoitar e Falar, Ler e escribir e Educación literaria*). As rúbricas serven para avaliar as tarefas relativas a composición de textos, análise de lecturas resumos, uso das tecnoloxías, valoración da creación literaria...)

Criterios de cualificación

Tareas para entregar, traballos , exposicións, libros de lectura, ortografía...	100%

A avaliación será continua, é dicir, en cada proba trimestral avaliaranse estándares de aprendizaxe xa avaliados o trimestre anterior, sobre todo os referidos a gramática e sintaxe. Só se avaliarán de forma illada os contidos relativos ó bloque de literatura. Si se considera que o porcentaxe de alumnos suspensos nalgunha avaliación é elevado ou si os alumnos manifestan interés en recuperar a materia, poderanse facer probas de recuperación, pero tendo en conta que suporá o 70 % da nota, polo que, para poder obter máis puntuación deberá ler os libros de lectura obrigatoria e entregar as tarefas que non foran enviadas

Reforzo e ampliación

Os alumnos que teñan dificultades para seguir a materia, recibirán reforzo naqueles aspectos que se consideren necesarios; o reforzo consistirá na entrega de fichas con exercicios que repasen os coñecementos tratados na clase, exercicios de adquisición de técnicas de estudo ou de ortografía.

No caso de ensino non presencial, estas fichas serán entregadas a través da Aula Virtual, onde haberá un apartado de ACTIVIDADES DE REFORZO

Por outro lado, os profesores tamén deberán ter preparadas actividades de investigación ou ampliación de coñecementos para aqueles alumnos que, tendo adquiridos a maior parte dos contidos do curso, mostren unha actitude positiva hacia a materia e presenten inquietudes por superarse. Na Aula Virtual tamén haberá unha carpeta con ACTIVIDADES DE AMPLIACIÓN

Notas

Para a obtención da calificación global da asignatura a final de curso, realizarase unha media ponderada das notas correspondentes a cada avaliación, segundo a seguinte porcentaxe:

20 % - Nota do primeiro trimestre

30 % - Nota do segundo trimestre

50 % - Nota do terceiro trimestre.

Os alumnos que non alcancen a calificación de 5, poderán entregar unha carpeta con tarefas de recuperación (para poder superar a asignatura deberán entregar o 80% das tarefas propostas).

Os alumnos que non superen a asignatura en xuño, realizarán unha proba extraordinaria en setembro de toda a materia; os profesores lles entregarán en xuño aos alumnos modelos de examen de setembro, así como e fichas e pautas para que repasen os contidos e as tarefas das que se van avaliar.

8.INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR O PROCESO DE ENSINO E A PRÁTICA DOCENTE.

A avaliación do proceso do ensino e da práctica docente permitirá revisar e modificar o proceso de ensino-aprendizaxe.

INDICADOR	VALORACIÓN¹	PROPOSTA DE MELLORA
Realización da avaliación inicial ao principio de curso.		
Revisión frecuente dos traballos realizados e indicación de pautas para realízalos e melloralos.		
Información sobre a realización das tarefas que procure detectar os fallos e os logros.		
Uso de criterios de avaliación que permitan avaliar equilibradamente os diferentes contidos.		
Fomento da autoavaliación e da coavaliación.		
Proposta de actividades de reforzo.		
Proposta de actividades de ampliación.		
Vinculación das unidades de programación con situacións reais, funcionais e motivantes.		
Uso de diferentes técnicas de avaliación.		

1 Utilizarase a seguinte escala: pouco axeitada (non se cumpriu o indicador), axeitada (cumpriuse o indicador) e boa (superouse o indicador).

Identificación en cada instrumento de avaliación da súa relación cos estándares.		
Información ao alumando e aos pais e nais.		

A avaliación do proceso de ensino e da práctica docente ao final de cada unidade de programación permitirá introducir as modificacións que posibiliten a mellora do proceso. Avaliaremos o proceso, os resultados finais , os logros e dificultades para propoñer melloras

9.ORGANIZACIÓN DAS ACTIVIDADES DE SEGUIMIENTO, RECUPERACIÓN

Contidos:

Os alumnos que promocionen de curso coa asignatura de lingua e literatura castelá suspensa, se lles esixirán os mínimos de consecución para superar a materia (expostos mais arriba) correspondentes ao curso que non superou.

Programa de reforzo e actividades de avaliación:

Os alumnos que teñan a asignatura de lingua castelá do curso ou cursos anteriores suspensa poderan recuperala das seguintes formas:

- Entregando unha serie de fichas e traballos que o profesor lle irá proporcionando ao longo do curso, (e que estarán na Aula Virtual) nas que se valorará tanto a asimilación de contidos como o interese na súa realización, e aprobando a proba ou probas específicas de recuperación que se realizarán nos meses de xaneiro e maio. Os alumnos que non a recuperen en maio, disporán de outra oportunidade en setembro.
- Os alumnos de 2º que asistan a un programa de reforzo e teñan a lingua castelá de 1º suspensa, irán realizando nesa hora de apoio os traballos e as probas que lle permitan acadar os contidos mínimos do curso anterior, polo que non é preciso que realicen a proba de maio para poder superar a asignatura.
- Aqueles alumnos que entreguen os traballos e que vaian aprobando os exames parciais e avaliacións de lingua castelá do curso no que están matriculados, poden estar exentos de facer a proba específica de recuperación, se o profesor considera que ten superados os contidos do curso anterior.

.Avaliación continua:

- Tendo en conta que a Lingua castelá é unha asignatura que sempre inclúe os contidos mínimos dos anos anteriores, os alumnos que aproben a asignatura de lingua castelá do curso no que están matriculados e teñan pendente a mesma asignatura do ano anterior, serán aprobados automaticamente.

10. DESEÑO DA AVALIACIÓN INICIAL E MEDIDAS INDIVIDUAIS

Á hora de suscitar as medidas de atención á diversidade e inclusión temos de solicitar, en primeiro lugar, diversa información sobre cada grupo de alumnos e alumnas; como mínimo debe coñecerse a relativa a:

O número de alumnos e alumnas.

O funcionamento do grupo (clima do aula, nivel de disciplina, atención...).

As fortalezas que se identifican no grupo en canto ao desenvolvemento de contidos curriculares.

As necesidades que se puideron identificar; convén pensar nesta fase en como se poden abordar (planificación de estratexias metodolóxicas, xestión do aula, estratexias de seguimento da eficacia de medidas, etc.).

As fortalezas que se identifican no grupo en canto aos aspectos competenciales. Os desempeños competenciales prioritarios que hai que practicar no grupo nesta materia.

Os aspectos que se deben ter en conta ao agrupar aos alumnos e ás alumnas para os traballos cooperativos.

Os tipos de recursos que se necesitan adaptar a nivel xeral para obter un logro óptimo do grupo.

Necesidades individuais

A avaliación inicial facilítanos non só coñecemento achega do grupo como conxunto, senón que tamén nos proporciona información achega de diversos aspectos individuais dos nosos estudantes; a partir dela poderemos:

Identificar aos alumnos ou ás alumnas que necesitan un maior seguimento ou personalización de estratexias no seu proceso de aprendizaxe. (Débese ter en conta a aquel alumnado con necesidades educativas, con altas capacidades e con necesidades non diagnosticadas, pero que requiran atención específica por estar en risco, pola súa historia familiar, etc.).

Saber as medidas organizativas a adoptar. (Planificación de reforzos, ubicación de espazos, xestión de tempos grupales para favorecer a intervención individual).

Establecer conclusións sobre as medidas curriculares a adoptar, así como sobre os recursos que se van a empregar.

Analizar o modelo de seguimento que se vai a utilizar con cada un deles.

Acoutar o intervalo de tempo e o modo en que se van a avaliar os progresos destes estudantes.

Fixar o modo en que se vai a compartir a información sobre cada alumno ou alumna co resto de docentes que interveñen no seu itinerario de aprendizaxe; especialmente, co titor.

11.MEDIDAS DE ATENCIÓN A DIVERSIDADE

Nos cursos de 1º e 2º temos alumnos con necesidade específica de apoio educativo que nalgunhas horas de lingua castelá salen da aula ordinaria e asisten á aula de apoio coa profesora de Pedagogía terapéutica; son casos graves, dous deles con *Adaptación Curricular*, e precisan dunha atención especial. Pero ademáis, tal como recolle a circular 8/2009 da Dirección Xeral de Educación, Formación profesional e Innovación Educativa, pola que se regulan algunhas medidas de atención á diversidade para o alumnado de Educación Secundaria Obrigatoria, estableceremos unha serie de medidas de atención á diversidade:

- Aqueles que presentan dificultades de tipo lingüístico están exentos da 2º da segunda lingua extranxeira e teñen no seu lugar apoio en lingua castelá.
- Por outro lado, este ano, ao ser os grupos de 1º e 2º pouco numerosos, os profesores poderán apoiar, de forma individualizada, a aqueles alumnos que presenten dificultades na materia.

12.CONCRECIÓN DOS ELEMENTOS TRANSVERSAIS QUE SE TRABALLARÁN NO CURSO QUE CORRESPONDA

Resulta inevitable abordar os temas transversais –educación ambiental, educación para a saúde, educación para a igualdade, para a paz, para a solidariedade, educación non sexista..., en toda programación didáctica.

A mellor estratexia para o tratamento destes contidos non consiste nunha superposición máis ou menos ocasional con respecto ó resto do currículo, senon que pasa pola súa integración na didáctica cotiá da área, nas actividades habituais, especialmente as que se basean nos textos escritos, pois neles é frecuente a presenza de contidos claramente relacionables cos temas que acabamos de enumerar. Polo tanto, en aplicación desta perspectiva, propoñemos algunhas actividades de tratamento dos temas transversais, a saber:

- Elección de textos e outros materiais (vídeos, anuncios, letras de cancións, etc.) que susciten o debate acerca destes temas.
- Tratamento daqueles contidos propios dos textos literarios obxecto de estudo e lectura que ofrezan un refrexo social e histórico dos temas transversais. A título de exemplo, propoñemos facer fincapé nos seguintes contidos, entre outros posibles
- O papel da muller na literatura e os seus problemas para acceder a cultura: como xa fixemos nos cursos anteriores, adicaremos varias sesións a estudar os textos de literatas como Emilia Pardo Bazan, Rosalia de Castro e outras facendo fincape na súa vida e as dificultades que tiveron que sufrir pola súa condición de mulleres.
- A creación de mundos fantásticos e imaxinarios, como alternativa á realidade cotiá, monótona e aburrida.
- O valor da amizade e das relacións humanas.
- O respecto á diversidade étnica e cultural.
- A solidariedade.
- A reivindicación do dereito á diferenza e a escoller opcións persoais.
- A valoración dunha educación non sexista.
- O rexeitamento de toda clase de tiranía.
- A imaxe da muller e do home na poesía amorosa medieval, renacentista, barroca, romántica e contemporánea. O amor e a sexualidade como dimensións da personalidade e estímulo da creación literaria.
- Visión crítica da pobreza e a desigualdade social.

- A convivencia entre o home e a natureza.
- A alimentación e a publicidade

Os alumnos participarán nas distintas actividades didácticas organizadas polo centro para o tratamento dos temas transversais, así como nas organizadas polo concello e calquera outra entidade ou asociación que parezan adecuadas.

13.ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES.

Ao longo do curso realizaremos aquelas actividades extraescolares e complementarias que sexan compatibles coa situación actual como:

- Proxección de películas relacionadas coa materia (*Cyrano de Bergerac, Lope, El cartero y pablo Neruda*)
- Participación en diferentes concursos de narrativa, poesía e microrrelatos se son convocados polas entidades
-

14.MECANISMOS DE REVISIÓN, AVALIACIÓN E MODIFICACIÓN DA PROGRAMACIÓN.

Neste apartado pretendemos promover a reflexión docente e a autoevaluación da realización e o desenvolvemento de programación didáctica. Para iso, ao finalizar cada unidade didáctica propónse unha secuencia de preguntas que permitan ao docente avaliar o funcionamento do programado no aula e establecer estratexias de mellora para a propia unidade.

De igual modo, propoñemos o uso dunha ferramenta para a avaliación da programación didáctica no seu conxunto; esta pódese realizar ao final de cada trimestre, para así poder recoller mellóralas no seguinte. Dita ferramenta descríbese a continuación:

ASPECTOS A EVALUAR	A DESTACAR	A MELLORAR	PROPOSTAS DE MELLORA
Temporalización das unidades didácticas			
Desenvolvemento dos objetivos didácticos			
Manexo dos contenidos da unidade			

Descriptorios e desempeños competenciales			
Realización de tareas			
Estrategias metodológicas seleccionadas			
Recursos			
Claridad en los criterios de evaluación			
Uso de diversas herramientas de evaluación			
Portfolio de evidencias de los estándares de aprendizaje			
Atención a la diversidad			
Interdisciplinariedad			

15.CONTRIBUCIÓN AO PROXECTO LECTOR

Desde o noso departamento contribuiremos ao fomento activo da lectura de diferentes formas:

- Animamos aos alumnos a que participen no Clube de lectura da biblioteca, valorando positivamente a súa participación nas actividades propostas.
- En tódolos cursos os profesores realizan lecturas de textos relacionados coa programación ou de fragmentos das lecturas obrigatorias que poidan ter unha comprensión difícil para os alumnos, e os propios alumnos realizan lecturas dramatizadas de obras completas do programa.
- Aínda que dende a nosa asignatura traballamos a diario cos textos, procurarase dedicar a lo menos catro sesións por trimestre á lectura, dando liberdade aos alumnos para que en dúas de elas elixan eles o libro ou revista.
- A semana do Libro, o noso departamento programa actividades relacionadas con algún autor e participa nas programadas pola biblioteca do centro e a biblioteca do concello de San Sadurnino.

16.CONTRIBUCIÓN AO PLAN DE INTEGRACIÓN DAS TICS.

- A dotación de ordenadores para os alumnos nas aulas do proxecto Abalar fai máis doado o uso das novas tecnoloxías nas aulas. Este ano, coa incorporación do noso centro ao Proxecto Edixgal ,esperamos traballar de forma frecuente coas Tics.
- Como xa foi mencionado no apartado relativo a metodoloxía e recursos didácticos, os alumnos de 3º e 4º distintos cursos acudirán periódicamente á aula de informática tanto para a procura de información como para a realización de unidades didácticas interactivas.
- Na aula virtual, no apartado que lle corresponde ao noso departamento, expoñemos información acerca da programación e actividades, enlaces a páxinas de interese, enlaces a libros clásicos de lectura obligatoria.....e poñemos á disposición dos alumnos fichas e exercicios para que poideran repasar contidos;
- A incorporación de cañóns de video en tódalas aulas posibilita que os profesores proxecten videos e accedan a páxinas web de interese para o tema que se estea a tratar.

17.CONTRIBUCIÓN AO PLAN DE CONVIVENCIA

A escola non so debe ocuparse dos contidos académicos senon que debe traballar tamén actitudes, valores e normas. Dende o noso departamento educamos na tolerancia e na solidariedade de diferentes formas.

- Fomentamos a cooperación entre os alumnos traballando en grupo na búsqueda de información.
- Realizamos lecturas dramatizadas que melloran a relación entre os alumnos.
- Ofrecemos textos para traballar a comprensión lectora que traten temas relacionados coa convivencia como o “acoso escolar”, a “discriminación das minorías”....para que os alumnos sexan capaces de poñerse na posición dos demais e que perciban como se sinten os compañeiros discriminados.

- Valoramos públicamente os esforzos daqueles alumnos con menos capacidades do grupo, na nosa materia, para que non se sintan diferentes.

18.CONTRIBUCIÓN AO PLAN LINGÜÍSTICO.

Un dos obxectivos fundamentais do Proxecto lingüístico de centro é aumentar a competencia comunicativa dos alumnos, polo que resulta obvio que o Departamento de Lingua castelá e Literatura contribúe activamente de diferentes maneiras:

- Ofrecendo aos alumnos textos de diferentes tipoloxías para que traballen a comprensión lectora.
- Traballando a expresión oral, tanto na exposición breve de contidos como na lectura en voz alta de poesías ou textos dialogados.
- Realizando esquemas,resumos e traballos para que os alumnos sexan competentes para producir textos con diferentes intencións comunicativas.
- Fomentando a produción de textos que estimulen a creatividade dos rapaces (poesía, relato,descripcións, diálogos..)
- Relacionándose cos demais departamentos de Linguas para procurar un estudo integrador das linguas que intente compartir, na medida do posible, a metodoloxía e terminoloxía.
- Coordinándose de forma especial co Departamento de Lingua e Literatura galega, na procura dun enfoque metodolóxico semellante que favoreza a competencia lingüística do alumnado; esta coordinación establecerase sobre todo:
  - no uso da mesma terminoloxía lingüística.
  - comparación do vocabulario para ampliar este (especialmente os cultismos) e evitar as interferencias.
  - reparto das sesións adicadas ao estudo de determinados aspectos lingüísticos para evitar a repetición sistemática de contidos.
  - procura de transferencia de contidos nunha lingua a outra e explicacións de cuestións gramaticais e sintácticas con exemplos da lingua galega.

